WASHINGTON D C

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 14. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 21-го СІЧНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, JANUARY 21, 1975 No. 14. VOL. LXXXII.

22 - ГО СІЧНЯ: ВСЕНАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

МОЛИТВАМИ ТА ЗАЯВАМИ ЗАКОНОДАВЦІВ У КОНГРЕСІ, ПРОКЛЯМАЦІЯМИ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГУБЕРНАТОРАМИ І ПОСАДНИКАМИ ТА УКРАЇНСЬКИМИ ПРАПОРАМИ, ПОРУЧ АМЕРИКАНСЬКИХ, НА КАПІТОЛЯХ СТЕЙТІВ І РАТУШАХ МІСТ, МОЛИТВАМИ В ЦЕРКВАХ ТА ЧИСЛЕННИМИ ІМПРЕЗАМИ УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ ТА ЇХ СПІВГРОМАДЯНИ ВІДЗНАЧАЮТЬ РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Губернатор Брендан Бирн, мейори міст стейту Ню Джерзі проголошують 22-го січня Днем Української Незалежности

Трентон, Н. Дж. — Губернатор Брендан Т. Бирн, а в слід за ним мейори міст стейту Ню Джерзі проголосили 22-го січня „Днем Української Незалежности", закликаючи всіх громадян приєднуватися до громадян українського походження до відповідного відзначення 57-их роковин проголошення української незалежности. Губернатор Бирн мав підписати проклямацію в Трентоні, Н. Дж. столиці стейту, у вівторок, 21-го січня, в присутності численної делеґації із представників Українських громад в Ню Джерзі. Туб. Бирн рівнож доручає щоб український синьо - жовтий прапор повівав поруч американського на щоглі стейтового капітолю в середу, 22-го січня.

В понеділок, 20-го січня, така ж церемонія підписання проклямації відбулася в ратуші Джерзі Сити, Н. Дж. Офіційна церемонія вивішення українського та американського прапорів в цьому місті, відбудеться в середу 22-го січня, о год. 10-ій рано.

НЮ ЙОРК

Ню Йорк. — Святкування Дня Української Незалежности відбудеться тут у неділю, 26-го січня ц. р. в залі Джулія Річман Гайскул при 67-ій вулиці між 1 і Авеню о год. 4-ій по полудні. В Академії виступатиме перший раз перед українською публікою солістка Львівської опери і Большого театру в Москві меццо-сопрано Рената Бабак, яка недавно вибрала волю і перебуває тепер на Заході. В суботу, 25-го січня о год. 12-ій дня відбудеться протестна демонстрація автами в обороні українських політичних в'язнів. Подібна демонстрація, мовчазний похід зі свічками, відбудеться в неділю по закінченні Академії. Головним промовцем в Ню Йорку буде заступник президента УНР в екзилі проф М. Степаненко. Підписання Проклямації Дня Української Незалежности відбудеться в Ню Йорку в середу, 22 січня ц. р. о год. 3.30 по полудні в Блу рум у міській ратуші. У підписанні візьмуть участь мейор міста А. Бім, високі урядники міської управи і представники українських суспільно - громадських і молодечих організацій.

ЧИКАГО

Чикаго. — Місцевий Відділ Українського Конґресового Комітету повідомляє, що відзначення Дня Української Незалежности відбуватиметься в неділю, 26-го січня о год. 5:30 по полудні в „Фонтана д'Ор" при 6425 Вест Гренд Авеню. В часі святкування буде вручено відомому приятелеві українців конґресменові Едвардові Дж. Дервінському грамоту „Людини року" за його заслуги та співпрацю з українською зорганізованою громадою та його всебічну піддержку для українського народу у боротьбі за державну незалежність. Мейор міста Ричард Дейлі вже підписав проклямацію, проголошуючи 22-го січня Днем Української Незалежности. Очікується подібної декларації губернатора стейту Іллиной та схвалення відповідної резолюції в законодавчій палаті цього ж стейту. У відзначенні свята Дня Української Незалежности візьмуть участь конґресмени, представники федерального уряду і представники інших національних груп — литовців, греків, жидів, поляків тощо.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Філядельфія. — Свято Дня Української Незалежности у Філядельфії, Па., що його організує Відділ Українського Конґресового Комітету відбудеться в неділю, 26-го січня ц.р. о год. 5:00 по полудні в залі Кук Гайскул при Лавден і Олд Йорк Рд. (Північна Філядельфія). Академію попередять Богослуження, які будуть відправлятися в українському католицькому Соборі о год. 12:00 дня, а в українській православний Катедрі о год. 10:00 перед полуднем. В програмі академії візьмуть участь: д-р І. Скальчук, ред. Я. Гайвас, хор „Прометей" під керівництвом М. Длябоги, артистка В. Левицька, соліст-бандурист з Англії В. Луців, І. Чума, Г. Мазурок, І. Мірчук, О. Збир і Р. Кніґницький.

ДЕТРОЙТ

Детройт, Міч. — Діловий Комітет святкування Дня Української Незалежности в Детройті, Міч. поробив старання перед конґресменами і сенаторами стейту Мічиґен, щоб вони у відповідному часі зайняли слово в Палаті Репрезентантів і Сенаті в користь української визвольної справи. Губернатор стейту і посадники Детройту та 22-ох інших міст і містечок, що входять до метрополії Детройту, проголосять день 22-го січня Днем Української Незалежности. Святочна Академія для української громади відбулася вже 19-го січня.

БОСТОН

Бостон, Масс. — В середу, 22-го січня тут о год. 12 вполудне відбудеться церемонія піднесення українського національного прапору на ратуші міста з відповідною програмою та виступом стейтових і міських представників. Там же ж буде проголошено 22-січня Українським Днем в Бонстоні та в Массачуссетс взагалі згідно з проклямаціями, що їх видали губернатор Майкел С. Дукакіс, мейор Кевін Вайт та Міська Рада. В неділю, 26-го січня відбудеться велика Академія о год. 4 по полудні в залі української православної громади св. Андрея. Доповідь виголосить інж. Конрад Гусак, голова Відділу УККА. Після доповіді відбудеться мистецька програма.

НЮ ГЕЙВЕН

Ню Гейвен. Конн. — Місцева громада в Ню Гейвен. Конн. під проводом управи Відділу УККА широко відзначатиме День Української Незалежности. Ще 6-го січня ц. р. посадник міста Ню Гейвену Бартоломю Ф. Гайда підписав в присутності десятичленної делеґації, яку очолював голова Відділу УККА д-р М. Снігурович, Проклямацію Українського Дня, яка буде формально проголошена в середу 22-го січня. Подібну Проклямацію підпише губернатор стейту Коннектикат Елла Т. Грассо на капітолю в Гартфорді. В суботу, 25-го січня відбудеться в готелі Шератон Парк Плаза в Ню Гейвені бенкет і баль. На промовця запрошено конґресмена Роберта Н. Джаймо. В неділю 26-го січня після торжественних Служб Божих о год. 12.30 по полудні буде зложений вінок в пошану Героїв-Борців за волю під „Обеліском Волі", який знаходиться перед будинком управи міста. В цій церемонії візьмуть участь представники української зорганізованої громади, зокрема члени Пласту і СУМА.

ОЛБАНСЬКА ОКРУГА

Трой, Н.И. — Січневі роковини в Олбанській окрузі відзначать в неділю 2 лютого о год. 3:00 по полудні в залі Українського Горожанського Клюбу у Вотервліті заходами Окружного комітету відділів УККА: Амстердам, Вотервліт, Коговс, Трой. Мистецьку програму влаштовують силами молодечих організацій СУМА і Пласт та жіночого окружного хору.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН

Ірвінґтон. — Відзначення Дна Української Незалежности в Нюарку-Ірвінґтоні. Н. Дж. відбудеться в неділю 26-го січня ц. р. о год. 4.30 по полудні в залі Вайлсбурґ Гайскул при Айві вулиці в Нюарку, що знаходиться недалеко української католицької церкви св. Івана Хрестителя.

КЛАРК, Н.Дж.

Кларк, Н.Дж. — Посадник міста Кларк Бернард Г. Ярусевич підписав проклямацію Дня Української Незалежности 9 січня. Згідно з програмою відзначування Січневих роковин, 22 січня буде вивішений на міській ратуші український національний прапор.

ПАССЕЙК

Пассейк, Н. Дж. — Громада Пассейк-Берґен розпочинає святкування Дня Української Незалежности вже 21-го січня в Українській Централі в Пассейку, де у вечірніх годинах посадники чотирьох міст — Пассейк, Кліфтон, Ґарфілд та Вейн на прохання Відділу УККА, підпишуть спільну декларацію, проголошуючи день 22 січня Українським Днем. Присутні при підписанні будуть голова Відділу Роман Шраменко, українські священики і представники українських суспільно-громадських організацій. На другий день будуть вивішені в згаданих містах українські національні прапори на міських ратушах. В неділю, 26 січня відбудеться Січнева академія в Українській Централі, на якій промову виголосить д-р Богдан Шебуньчак.

КАРТЕРЕТ

Картерет, Н. Дж. — Громада в Картереті святкуватиме День Української Незалежности в неділю, 26-го січня. Цього дня, після раніших Богослужб,о год. 3 по полудні в приміщенні Української Централі св. Димитрія при Рузвелт Авеню відбудеться святочна академія. Доповіді виголосять: Архиєпископ УПЦеркви Марко — англійською мовою та інж. Вол. Янів — українською мовою. Після доповідей буде мистецька програма. Представники громади і духовенство ще 10 січня відбули довшу авдієнцію в посадника міста Картерету Івана Феника, який підписав при тому проклямацію Дня Української Незалежности і зарядив вивішення 22-го січня українського національного прапору на ратуші міста.

ЙОНКЕРС

Йонкерс, Н. И. — Заходами Громадського Комітету Українських Організацій міста Йонкерсу, День Української Незалежности буде відзначений у двох етапах: в середу 22-го січня о год. 9.30 ранку мейор міста в присутності українських представників і духовенства підпише проклямацію Українського Дня, а в неділю, 26-го січня відбудеться святочна Академія о год. 5 по полудні в Українському Народному Домі при 301 Палісейд Авеню в Йонкерсі.

Обстрілюно українську секцію совєтської місії до ОН

Ню Йорк. — У неділю, 19 січня, кількасот членів Жидівської Оборонної Ліґи під проводом рабіна Меєра Кагане демонстрували коло совєтської місії до Об'єднаних Націй, протестуючи проти переслідування жидів у Совєтському Союзі. В наслідок зударів між членами цієї Ліґи і поліцаями, арештовано самого рабіна Кагане та 47 демонстрантів. Того самого дня рано невідомі особи обстріляли 5-ий поверх совєтської місії, на котрому знаходяться приміщення місії Української ССР до ОН. Ніхто не був поранений і заподіяна шкода була мінімальна, бо тільки вибито кілька вікон. Хоча речники Жидівської Ліґи формально не признали, що будь-хто із членів Ліґи стріляв до вікон місії, то невідомий чоловік телефонічно повідомив пресову аґенцію „Юнайтед Пресс Інтернешенал", що стріли впали на знак протесту проти переслідування жидів у Совєтському Союзі. Совєтська місія формально запротестувала проти цього випадку, а ню-йоркський посадник Абрагам Бім гостро засудив таку форму протесту. Справу тепер розглядає Федеральне Бюро Інвестиґації.

ГОЛОВНІ БУДІВНИЧІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Головний Отаман Симон Петлюра

Перший президент УНР проф. Михайло Грушевський

ЗВЕРНЕННЯ

ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА НА БАТЬКІВЩИНІ І НА ЧУЖИНІ!

З нагоди всеукраїнського національно - державного свята — проголошення Самостійности і Соборности Української Народної Республіки 22 січня 1918 і 1919 років — пересилаємо наш палкий привіт і найкращі побажання. Насамперед пересилаємо наші сповнені подиву, але заразом і болю, побажання всім непохитним борцям за волю нашого народу на батьківщині, всім тим, що караються у в'язницях і на засланнях новітньої тюрми народів, яка існує тепер під назвою СССР. Вітаємо всіх тих українців у діяспорі, а насамперед нашу молодь, що своїми протестами, демонстраціями і невпинною оборонною акцією солідаризується з нескореними нашими патріотами, які у різних формах борються за права нашого народу в умовах терористично - тоталітарного режиму російсько - совєтської окупації в Україні. Вітаємо все наше громадянство, всіх українців і українок на батьківщині і поза її межами.

В ці тяжкі часи, коли держави західнього світу шукають домовлення і приязні з нашими поневолювачами, а Кремль посилює свій терористичний наступ на всі поневолені народи — в цей час ми не повинні зневірюватися і втрачати віру у світле майбутнє Української Нації. Всі поневолені Москвою народи, як і народ український, не припинять боротьби за свободу, демократію і національно - державну незалежність. Тож неминуче повинен прийти час, коли над нині уярмленими народами засяє золоте сонце свободи і визволення, коли впаде деспотична російсько - совєтська імперія.

Ми закликаємо всіх українців і українок — де б вони не перебували — витривати на позиціях активної боротьби і твердо вірити в здійснення нашої остаточної Мети: відновлення суверенної і соборної, народоправної Української Держави, яка вже майже 60 років тому була встановлена свобідним волевиявленням українського народу у формі Української Народної Республіки і за яку велась і ведеться невпинна боротьба. Слава Україні, слава борцям за волю і незалежність Батьківщини!

За Державний Центр Української Народної Республіки:

Микола Лівицький
Президент Української Народної Республіки в екзилі

Микола Степаненко
Віцепрезидент

Спиридон Довгаль
Голова Української Національної Ради
і Члени Президії УНРади

Василь Федорончук, Теофіль Леонтій
Голова і Урядуючий Голова Виконавчого Органу
та Члени Виконавчого Органу УНРади

Мюнхен, 1975

СССР уневажнив торговельний договір з уваги на внутрішню ситуацію

Ню Йорк. — „Ню Йорк Таймс" з 19 січня, аналізуючи зірвання американсько-совєтського торговельного договору з 1972 року, пише, що однією з головних причин такого совєтського рішення була широка гласність умов договору, коли йдеться про еміґраційні полекші для жидів з СССР. Совєтський уряд дійшов до переконання, що „гласність щодо жидівської еміґрації може стимулювати тиск за полекшами для естонців, лотишів, українців та інших меншостей". Щоб до цього не допустити, СССР рішився радше на зірвання договору.

КИТАЙСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОНҐРЕС ПЕРЕОБРАВ ЧЖОУ ЕН-ЛАЯ НА ПРЕМ'ЄРА

Пекін. — Минулого тижня тут відбувся давно заповіджуваний Крайовий Народний Конґрес, формально затвердивши керівництво державою за Чжоу Ен-лаєм, якого переобрано на прем'єр-міністра Китаю. Чжоу Ен-лай виступав в Конґресі з головною програмовою промовою, накресливши проєкт зовнішньої і внутрішньої політики Китаю. Найбільш знаменним було це, що На Конґресі не був приявний голова Китайської компатії Мао Тсе-тунґ, а в опублікованих документах немає ніде згаданого його прізвища, не враховуючи згадки про „думки Мао", які нібито лягли в основу рішень Конґресу і нової конституції. Новий китайський уряд крім Чжоу Ен-лая включає ще 12 заступників прем'єра та 29 міністрів. Ознайомлені із ситуацією в Китаї спостерігачі інформують, що склад уряду виявляє повну контролю в державі Чжоу Ен-лая. Вперше обсаджено пост міністра оборони, назначивши на цей пост Єг Чієн-Вінґа, ветерана т. зв. Довгого маршу і маршала Китайської народної армії. Досі він виконував функції заступника міністра оборони після ліквідації маршала Лін Піяо, який нібито мав зорганізувати змову проти Мао і загинув у літаковій катастрофі намагаючися втекти з Китаю до Монголії. В новому уряді не займає ключевих позицій т. зв. шанґайська група Ван Гунґ-вена, одного з наймолодших китайських активістів, який появився був на китайському політичному горизонті на партійному з'їзді в 1973 році.

Текст нової китайської конституції опубліковано 19 січня і з нього можна побачити зміни, які заіснували на відтинку укладу сил серед китайського комуністичного керівництва. У першій мірі, нова конституція не передбачає посту голови держави, визначаючи головою держави цілий Конґрес, як „найвищий орган державної влади". Найвищим ранґою у Конґресі є голова постійної комісії Конґресу і ним обрано 89-літнього маршала Чу тега, „батька Китайської червоної армії". Згідно із статтею 18 конституції, голова цієї постійної комісії Конґресу скликає сесії Конґресу, приймає голов чужих держав, акредитованих послів, ратифікує і денонсує договори, тобто виконує на практиці функції голови держави, не маючи однак цього титулу. В конституції стверджується вирішальність у всьому керівництва Компартії, „ядра проводу усього китайського народу". Підставою і зобов'язуючою всю країну філософією є, як стверджується в конституції, „марксизм-ленінізм - думки Мао". Роля голови ЦК Компартії є зокрема велика, бо за конституцією він є „головнокомандуючим збройними силами країни".

Здогади на тему Брежнєва продовжуються

Москва. — У той час, коли совєтські офіційні і неофіційні чинники продовжують зберігати повну мовчанку щодо стану здоров'я Л. Брежнєва, на Заході поширюються здогади вже навіть про те, що Брежнєв не є більше при владі в СССР. Це діється, незважаючи на те, що совєтська преса постійно вказує на „керівну ролю Брежнєва в СССР. У вівторок 14 січня в Києві промовляв, наприклад, перший секретар ЦК КП України і член московського політбюра ЦК КПСС В. Щербицький, який говорив про Брежнєва, що він, мовляв, керує КПСС у підготовці до 25 партійного з'їзду в 1976 році.

В Україні викрито нові родовища природного газу

Київ. — „Радянська Україна" з 10-го січня ц.р. інформує, що в багатьох місцевостях України геологи віднайшли нові родовища природного газу, які даватимуть додаткових 100 мільярдів кубометрів в річному відношенні. „У міністерстві геології УРСР — пише газета — кореспондентові РАТАУ розповіли, що в республіці одночасно з підвищенням темпів видобування нафти і газу здійснюються важливі заходи по розвідуванню нових паливно - енерґетичних ресурсів. Значна увага приділяється розвідуванню нафтових, газоконденсатних і газових покладів у Полтавській, Харківській, Чернігівській і Сумській областях. В Західньо-Христищенському родовищі на Харківщині наприклад, добовий дебіт газу в сверловині досягає двох мільйонів кубометрів, що є дуже високим показником". „Радянська Україна" при тому подає, що широкі досліди за природним газом провадяться в Прикарпатській смузі, як також над берегом Чорного моря. В деяких місцях геологи одержали вже дуже позитивні висліди і ствердили широкі пласти в підземеллі, які кажуть надіятись на наявність великих родовищ газу.

МОВЧАЗНИЙ МОЛИТОВНИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ МОСКВИ У ВАШИНҐТОНІ

Вашинґтон, Д.К. — В день Різдва Христового, за старим стилем, у вівторок, 7-го січня 1975 року, о год. 12.30 по полудні, відбувся з ініціятиви Організацій УВФронту у Вашинґтоні 4-й щорічний, мовчазний молитовний протест проти , народовбивчого совєтського режиму біля совєтської амбасади у Вашинґтоні при 16-ій вулиці.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Невмируща ідея самостійности

Коли перед 57-ми роками Українська Центральна Рада проголосила своїм IУ Універсалом самостійність і незалежність Української Народної Республіки, а перед 56-ти роками соборність всіх українських земель в одній українській державі, то могло здаватися, що для українського народу настав час довгожданої, тривалої політичної волі і державної суверенности. Так не сталося, бо кілька років пізніше самостійність і соборність України були зруйновані, а уряд Української Народної Республіки мусів покидати рідну землю, щоб за її кордонами, на чужині, продовжувати боротьбу за волю і незалежність.

Програна у збройній боротьбі 1918-20 років привела до поновного поділу Української національної території і встановлення там окупатських режимів. На центральних і східніх земель України з волі Москви утворено російську адміністративну одиницю під назвою Української Совєтської Соціялістичної Республіки з метою заховати поневолення української нації у відновленій совєтсько - російській колоніяльній імперії.

За час минулих 57 років український народ, не зважаючи на всі зусилля ворогів, не припиняв боротьби за свою незалежність. Боротьба продовжувалася всіми доступними засобами, а сьогодні ми є свідками її чергової фази, коли відповідальність за майбутнє всього народу взяло на себе молодше покоління, для якого Акти 22 січня є вже далеким, але вічно живим, історичним фактом нашого національного життя і самовизначення. Хоч як не намагався російський окупнт вбити в нашому народі, а зокрема в молодого покоління, історичну пам'ять, вона збереглася, перетривала і знайшла відгомін у багатьох літературних творах, есеях та у конкретних організаційних починах.

Про те, як живою і актуальною є в Україні ідея самостійности і незалежности, свідчить яскраво факт заборони влаштовування будь - яких національних річниць, які пов'язувалися б з датою двадцять другого січня. Самвидавний „Український вісник", вип. 6, з березня 1972 р. інформує, наприклад, про те, що Київський міськом компартії „щоб скомпромітувати традицію вшанування в цей день (22 травня) пам'яти Шевченка ... зв'язав цей день із 22 січня — днем проголошення Центральною Радою самостійности УНР у 1918 році. Мовляв, націоналісти саме тому 22-го біля пам'ятника збираються..."

Самвидавні матеріяли виразно засвідчують, що сьогодні, після понад півсторіччя неволі, український народ вважає здобуте перед 57 роками право на самостійність і соборність своїм основним правом, а сотні і тисячі найкращих синів і дочок України чином і жертвою життя кожного дня стверджують це право у совєтських тюрмах і концтаборах, кидаючи виклик окупантові і заповідаючи свою готовість продовжувати боротьбу не на життя, а на смерть, щоб Акт 22 січня таки став реальним фактом на українській землі.

Всенаціональне свято

Пам'ятний, історичний день 22-го січня, в якому 57 років тому на українській землі силою, волею і словом утворилася вільна Українська Народна Республіка, коли „здійснилася давня мрія батьків, борців за волю й право робочого люду!" Такі історичні події всі вільні народи світу відзначають найбільш урочисто, як своє рокове, всенаціональне свято. Вироком лихої долі не відзначатиме цього великого свята український нарід на рідній землі ще й цього року. Щонайменше не відзначатиме він того великого свята явно під караулом жорстокого окупанта, але можна мати певність, що з тим більшим пієтизмом та вірою і надією на майбутнє згадуватимуть його українці по всій широкій Україні, як і головно ті, що за цю січневу Велику Ідею караються по совєтських в'язницях, божевільнях, концентраційних таборах.

Виразником тих їхніх почувань будуть святкування Січневих Роковин у багатьох країнах українського поселення у вільному світі. Після проголошення нашими світовими та крайовими центральними репрезентаціями 22-го січня всенаціональним Святом Української Незалежности, в цьому році на ратушах багатьох американських і канадських міст, на капітолях багатьох американських стейтів і канадських провінцій, як і на будівлях багатьох установ та на приватних домах поруч державних прапорів замають синьо - жовті українські національні прапори, в Конґресі ЗСА і цілком певно в Парляменті Канади знову Україна та її воля і незалежність будуть темою промов і заяв законодавців, в багатьох святинях відправлятимуться Богослуження в намірені українського народу, вільний світ відзначатиме всенаціональне Свято Української Незалежности.

Згадано вже, що народ наш на рідній і все ще не своїй землі може тільки в серці і думці відзначати це своє найбільше всенаціональне свято і це накидає тим більший обов'язок на нас, українців у вільному світі. Ці бо наші святкування, їх розміри і характер та засяг можуть у відповідній мірі вплинути та приспішити той вимріяний день, в якому українські національні прапори замають нарешті і над столицею та містами і селами такої України, як її силою, волею і словом українського народу проголошено 22-го січня 1918-го року: Вільної і Незалежної!

Члени японського уряду на відвідинах в Москві і Пекінґу

Токіо. — Новий прем'єр міністер Японії Мікі, який намагається продовжувати політику свого попередника Какуея Танаки, вислав в подорож до комуністичних країн двох найбільш довірених членів кабінету і членів урядової партії — міністра закордонних справ Кічі Міязаву і видатного політичного діяча Шіґеру Ґорі в сепаратну подорож до Совєтського Союзу і Китайської Народної Республіки. Кічі Міязава має побіцяну зустріч в Москві з міністром закордонних справ СССР Андреєм Ґромиком і прем'єром Алексеєм Косиґіном, а можливо навіть з генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим, якому він везе особистого листа від прем'єра Мікі. Шіґеру Ґорі, колишній генеральний секретар урядової ліберально-демократичної партії виїхав до Пекінґу з подібним листом Мікі до прем'єра Чу Ен-лая. Метою цих поїздок, згідно з інформацією газети „Джапан Таймс", яка друкується англійською мовою, є зрушити зміцця розпочаті ще в часі урядування Танаки переговори з обидвома комуністичними країнами і довести до формального підписання договорів про закінчення Другої світової війни.

Ілля Демиденко

ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ ДО ЧЕТВЕРТОГО УНІВЕРСАЛУ

Навколо подій Української Національної Революції багато суперечливих тверджень. Причиною є головно незнання фактів того часу. Треба пізнати правду і тільки на підставі неї робити відповідні висновки. Звичайно, навіть при спостереженні одних і тих же фактів люди можуть робити відмінні висновки, в залежності від їх світогляду, інтеліґентности і сумління. Але не вільно фальшувати фактів, і ми будемо наближатися до пізнання абсолютної істини.

Перебіг революційних подій в Україні від самого початку подано в календарі Української Національної Революції, укладеного науковою комісією при УВАН на чолі з безпосередніми чільними співтворцями її, проф. Б. Мартосом і проф. Я. Зозулею. Але, як і в кожній історії, можуть бути дискусійні твердження, а тому бажано, щоб інші учасники доповнили і уточнили їх.

Українська Національна Революція вибухла на базі загальноросійської, яка розпочалась у Петрограді в 1917 році внаслідок морального і матеріяльного зубожіння, яке душило протягом століть і довершилось безуспішною війною.

Хроніка подій

8-го березня 1917 р. у Петрограді почався страйк робітників, які домагалися підвищення платень. Їх підтримали жінки - робітниці (було „свято жінки"), вимагаючи хліба і повернення чоловіків з війни... На другий день страйк поширився. Прилучилися студенти, надавши демонстрації політичний характер. Напали на поліційну станицю (виборгської сторони) і все знищили. Поліція розбіглася.

10-го березня почався загальний страйк. Жандармерія викликала на допомогу донських козаків, вірну опору царизму. На Невському проспекті жандарми з одного боку, а козаки з другого — оточили студентів. Жандармський старшина кинувся вперед і відрубав руку студентці, яка тримала прапор. Це обурило донців. Тоді їх старшина кинувся вперед і розрубав жандармського старшину.

11-го березня уряд вислав проти страйкарів учбову команду ґвардійського волинського полку, в якому було багато українців. Повернувшись в казарми, молодики чванились, як вони розправлялись зі страйкарями. Старші їх за це соромили. Коли увечорі командир полку прийшов похвалити учбову команду „за патріотичну службу", вони закололи його. Решта офіцерів розбіглася. Події викликали велике враження. Захвилювався уряд. Державна Дума домагалася його зміни. 15 березня цар зрікся престолу. Події докотилися на фронт і в Україну.

17-го березня в Києві створюється Виконавчий Комітет Громадських Організацій. Подібні Комітети створюються і по інших містах. Тоді ж виходить з підпілля Т-во українських поступовців (ТУП), — скликає представників громадських організацій і вони утворюють Українську Центральну Раду. Головою заочно вибирають проф. Михайла Грушевського, який в той час був на засланні.

22-го березня українська колонія в Петрограді в часописі „День" висунула домагання територіяльної автономії України, запровадження української мови в школах, звільнення галичан із заслання, а зокрема митр. Шептицького. 25 березня відбулась у Петрограді українська маніфестація з участю 20.000. На чолі їхав відділ кубанців у червоних жупанах з українськими прапорами і бунчуками. Маніфестація зробила велике враження. Столична преса писала: „Українська справа перестала бути академічним питанням, а стала потребою дня".

27-го березня повернувся до Києва М. Грушевський і став головою Української Центральної Ради. На другий день була видана відозва УЦР про скликання Українського Національного Конґресу і поставлено домагання автономії України. Російський соціял-революціонер Незлобін заявив, що „домагання автономії, то удар у спину революції, й російська демократія відповість багнетами". Ці погрози викликали протилежні наслідки. До Києва масово продовжували стягатися українці.

29-го березня Київ „Свято Свободи" — маніфестація під жовто-блакитними прапорами. Створено український військовий клюб, головою став Микола Міхновський. Створено також військовий організаційний комітет. 1 квітня відбулася 100-тисячна українська маніфестація з 320 жовто-блакитними прапорами. На Софіївській площі до неї промовляв Михайло Грушевський, кажучи: „Не покладемо рук, доки не буде здобута автономія, українське народовластя й державне право України". Отже відразу закроювалася широка автономія, спрямована до незалежности. Присутні на маніфестації стали на коліна і присягали. Так виглядав український національний рух через два тижні після повалення царату, коли до того, здавалося на вулицях Києва не було жадноїознаки національного життя

10-го квітня зібрався Український Національний Конґрес. Відкрив його М. Грушевський. До президії зокрема входив священик Погорілко. В доповідях і дискусіях обґрунтовувалась автономія України, як ступінь для організації власних сил в боротьбі за власну державу. Ідею самостійности обґрунтовував ред. Коломийченко, але не мав успіхів серед делеґатів.

1-го травня відбулася маніфестація, „свято квітів", на якому спонтанно створено з добровільців (записалося 2500) український полк ім. Богдана Хмельницького. Але командуючий київської військової округи полк. Оберучев не дав дозволу „на українізацію штика" (багнета). 3-го травня на засіданні Київського Виконавчого Комітету (складеного в більшості з росіян, прихильників Російського Тимчасового Уряду), Ради солдатських депутатів (в більшості збольшевичених), представників українських студентів і УЦР порушено домагання організації українських військових частин. Проти — були представники Виконавчого Комітету і Ради солдатських депутатів. Але всупереч їм, Винниченко там же проголосив постанову УЦР, що вона підтримує Богданівський полк.

10-го травня відбувся з'їзд „Селянської Спілки" Києва. Постановили на Всеросійському селянському з'їзді домагатися політичних, військових і культурних прав автономії України, Федерації Росії і українського сойму. 18-го травня у Києві відкрився 1-й Український Військовий З'їзд. В президії були і головували Петлюра, Винниченко, Міхновський та інші. Завданням З'їзду було упорядкувати військовий рух з одного центру. Вибрано Генеральний Військовий Комітет, до якого ввійшли: Петлюра, Винниченко, Міхновський та інші.

25-го травня для домовлення з Тимчасовим Урядом вислано делеґацію (10 осіб) в складі: Винниченка, Єфремова, Ковалевський і інші. Вручили прем'єрові кн. Львову меморандум з домаганням у 9 точках: Акт про автономію, участь українців в майбутніх мирових переговорах, виділення українських вояків в окремі частини, українські школи, призначення українців на посади в Україні, звільнення галичан і інші. До всіх домагань уряд поставився неґативно.

10-го червня розпочався 1-й Всеукраїнський Селянський З'їзд (2200 делеґатів). В президії були: Винниченко, Мартос, Христюк і інші. Почесний голова — М. Грушевський. Звіт делеґації про відмовлення Тимчасового російського уряду викликав обурення з'їзду. З'їзд підтримав домагання УЦР і доручив скласти статут автономії України, українізувати установи. Грушевський заявив: „Свято революції скінчилося! Настає грізний час! Україна повинна бути організована! Свою до-

(Закінчення на стор. 3-ій)

І. Вовчук

В ШТУРМІ ВИРІШАЛЬНОГО РОКУ

III

На пресовій конференції з приводу появи першого числа російського журналу „З під брил", видаваного письменниками на вигнанні, було стверджено, що національна проблема є найбільшою загрозою для володарів Кремля. Коли ступінь національної напруги міряти за дванадцятибальною системою, твердив перед европейськими журналістами А. Солженіцин, то нині, за брежнєвського владування, національна напруга - нагкил досягла десяти балів. Тоді, як за царської автократії ступінь національної напруги був десь біля двох балів.

Автори, про яких згадувано вище, твердячи, що національної проблеми в СССР не існує, чомусь вказують на важливість її в нинішніх складних відносинах у світі. „Національне питання — одна з найгостріших ділянок ідеологічної боротьби між соціялізмом і капіталізмом", — твердить В. Щербицький в згадуваній вище статті. Підкреслюючи, що воно завжди було в багатонаціональній країні найважливішою проблемою стратегії в боротьбі за соціялізм, намісник не твердить від себе про розв'язку дошкульної проблеми, а покликається на заяву КПСС два роки тому. Тоді то партія, в 50-ту річницю створення СССР, підводячи підсумки півстолітньої боротьби з націоналізмами неросійських націй в будові великодержавного соціялізму, заявила про розв'язку національної проблеми „в тому вигляді, в якому вона дісталася нам від минулого".

Але в сучасному світі „національні відносини", твердить В. Щербицький, „відзначаються складністю і багатоманітністю". Автори статті „Радянська загальнонаціональна гордість" в „Комуністі України" визнають, що „На сучасному етапі ще не остаточно подолано націоналістичні пересуди, що часто переплітаються з місництвом". Та й подолати їх не легко, бо „націоналістичні пересуди — явище надзвичайно живуче, яке чіпко тримається в психології людей, недостатньо зрілих у політичному відношенні" — твердять автори в „Комуністі України" (ч. 11, 1974 р.). Під впливом отого „явища" українські люди „починають неправильно розуміти національну гордість". В чому?

Підпавши під вплив „націоналістичних пересудів", запевняють автори, українські люди хоч і визнають суспільно - політичні цінності соціялізму, але вони в них „уживаються з рештками націоналістичних уявлень" на існуючу дійсність. Отже, не тільки пересуди, а „націоналістичні уявлення" живуть і діють, перешкоджаючи уніфікаційній політиці в її ліквідації рештків союзности в імперському комплексі СССР. Боячись попасти в біду, автори статті дуже обережно говорять про „націоналістичне явище", його соціяльну небезпеку. Під його (явища) впливом розбурхується національна гордість, витворюється національний клімат поза засягом урядових впливів всевладної партії, — в соціяльних глибинах націй. Вгрузаючи в національний ґрунт, під впливом „націоналістичних пересудів і уявлень", як називають згадувані автори вияви націоналізму в суспільному житті, керівні люди на місцях втрачають критерії партійного централізму, виявляючи децентралістичні тенденції в економічному й соціялістичному житті союзних республік.

В Україні, за твердженням В. Степанова, вже буцім то ліквідовано причини до міжнаціональних антагонізмів і створено величезні матеріяльні цінності, які є „загально - національною гордістю совєтських людей". Проте, продовжує автор, в психології окремих людей ще зберігаються дуже живучі націоналістичні пересуди. Вони, коли не вести з ними постійної боротьби, виявляються іноді в гіпертрофії національних почувань, в національній обмежености і чванстві, ідеалізації патріярхальщини, в місництві". Таке твердить на сторінках „Правди" пропаґандист партії найвищої ранґи.

Конкретніше про „націоналістичні пересуди", „ідеалізацію патріярхальщини" говорять М. Костиков і А. Лебедєв, вказуючи, що перекручення минулого буває в насвітлені історії народів, „їх взаємовідносини з братнім російським народом, фальсифікують об'єктивний процес зближення народів, їх культур і традицій, що відбувається в нашій країні". („Комуніст України", ч. 11, 1974 р.). Ніби страхаючи теперішніх „фальсифікаторів" політики зближення націй, В. Щербицький пригадує, як в 20 роках партія „розгромила націонал - ухильників А. Шумського, М. Хвильового та інших, які намагалися ослабити дружбу українського і російського народів, зірвати побудову соціялізму".

З мого погляду, про 20-ті роки в Україні нинішній намісник її згадав не принадково в трьох партійних органах. Є підстави твердити, що теперішня напруга багато в чому нагадує ті роки, коли в боротьбі московського інтернаціоналізму проти національної ідеї — націоналізму українського стояло питання хто кого? Перший секретар КПУ, вказавши, що національне питання є найгострішою ділянкою ідеологічної боротьби між двома світами, пригадує, наголошуючи, що „партія виходить з того, що пролетарський інтернаціоналізм і буржуазний націоналізм — дві непримиренні, взаємновиключаючі ідеології і політики". („Комуніст", ч. 17, ст. 21)., ст. 21).

ГОЛОС ЧИТАЧІВ

„ПТАШКА КРАСНА СВОЇМ ПІР'ЯМ, ЛЮДИНА — СВОЇМ ЗНАННЯМ"

Недавно я мала нагоду бути на зустрічі управи хору „Думка" з пресою, на якій виступив зі словом до присутніх теперішній диригент „Молодої Думки", пан Семен Комірний. Цей молодий чоловік, який два роки тому приїхав з України, наче б малював образи своїми словами. Мене, і напевно інших зачарувала його багата українська мова. Вона має прекрасні вислови і звороти, яких ми, молоді родичі, виховані в Америці чи в Канаді, не вживаємо.

Зате багато перекладаємо з англійської мови. Про щоденні справи нам ще легко говорити, але як треба висловитися на інші теми, в нас засіб слів обмежений.

Яка буде та мова, яку ми передамо нашим дітям? Ми бачимо, які труднощі з нею мають покоління, народжені поза Україною.

На мою думку, молоді батьки потребують допомоги. Ми повинні мати курси українознавства для дорослих, так як американці мають „Adult Education Courses".

Радію, що вже є українські предмети на деяких університетах, але родичам малих дітей тяжко або й неможливо з них користати. Курси української мови й інших предметів повинні відбуватися для родичів в той час, коли вони привозять своїх дітей до суботніх шкіл чи на лекції народних танців. Вони дали б нагоду тим, що слабо говорять, підвигнутися, а тим, що добре, виправляти їх українську мову, бо чим краще вони будуть її знати, тим легше буде їм передати цей скарб своїм дітям.

Вивчаймо і бережімо нашу рідну мову! Вона чудова! Рятуймо її поки ще не запізно!

Марія Гарасимович-Олинець

Флорал Парк, Н. И.

НА ПОТРЕБУ: ІНДЕКС „СВОБОДИ"

В передовій статті з дня 14 січня „Свобода" звернула увагу на столітню річницю українського поселення в Америці, що — за обчисленням редакторів — припадає на 1975 рік. Припускаємо, що ця стаття стане поштовхом до різного роду святкувань: академій, концертів та численних статтей у щоденній пресі. Боюсь, одначе, що — як це в нас звичайно буває – ювілейному гаморі, за низкою менше важних ді-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Д-р Б. Стебельський

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА — ДЖЕРЕЛО САМОБУТНОСТИ І СВІТОГЛЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

(9)

Змагання українців у країнах діяспори зберегти свої Церкви, вибороти для них патріярхальний устрій, політичну незалежність від чужих чинників з-поза української спільноти, є намаганням зберегти наші Церкви як джерело культурних традицій і духового життя сучасної і майбутніх ґенерацій народу. Та змагання ці будуть марними, коли боротьба обмежиться тільки до форми незалежности наших Церков. Патріярхальний устрій повинен дати почин до закріплення нашого обряду, а з ним традицій церковної української музики, архітектури, малярства, які зберегли тяглість культурної самобутности народу в його історичній добі. Треба створити високі школи для священиків українських Церков, які вивчили б глибоко українську культуру і несли в маси нашої спільноти в країнах діяспори. Їх завданням було б зберігати все, що зберігає спільноту бути собою, що скріплює її, що чинить її іншою від усіх. І якщо календар в обрядах наших Церков відрізняє нашу спільноту від інших, то це вже не справа числення днів у році, а справа окремішности народу, який завдячує своє існування в минулому на західніх землях України. Цю окремішність треба зберігати, а легковажити нею може людина, що не знає ролі самобутности в культурі народів, а з цим — в їх національній ідентичності.

Українська наука — ця Шевченківська „своя правда" — це зброя національного розуму, національної свідомости, арґументація на наше самостійне, ні від кого незалежне існування, на нашу культурну самобутність.

Щоб розвивати українську науку, треба озброїти її адептів музеями, архівами та бібліотеками, експонати яких були б вільними від московських підмінок, що вже контролюють світову науку і виховують національних покручів не лише в Москві і Ленінграді, але й у Києві та Харкові.

Звичайно, головні джерела, бібліотеки й архіви опинилися під контролею окупантів в Україні, або перевезені в центральні бібліотеки та архіви на Московщині, а деякі навіть спалені. Там теж зберігається велика частина українського мистецтва в музеях Москви і Ленінграду. Москва переводить статистики, фальшуючи факти відносно населення СССР, економії та культури народів імперії. Наукові книжки, що появляються в СССР є тенденційні, викривлюють правду. Правду викривлюють відносно минулого і сучасного у боротьбі за майбутнє. Виховані в країнах діяспори науковці дуже часто приймають, не маючи доступу до джерел, наукові видання в СССР за достовірні і спирають на них свої дослідження і праці. Найнебезпечнішими для науковців Заходу є статистики, виготовлені в умовах тенденційних плянів, що іґнорують дійсність, правду і факти. Дуже часто наука західнього світу, а в тому і українська еміґраційна, приймаючи совєтську науку за справжню науку, перетворюється в совєтську пропаґанду і стає несвідомо пропаґатором московського імперіялізму в країнах вільного світу.

Тереном особливої тенденційности є гуманістичні науки: історія і археологія, антропологія і етнографія, література і мистецтвознавство. Московські шовіністи не вдоволяються економічним грабунком українського народу та інших народів СССР, призначених на колоніяльний визиск, але грабують їх з їхнього минулого, щоб забрати їм їхню душу. Привласнюють собі найвищі досягнення особливо українців, період Київської Руси, її культуру, а разом з тим ціле минуле, на якому зформувався наш нарід.

Боротьба за національну метрику — дуже важлива, бо виграти українцям бій за своє минуле, це — скинути зі себе комплекс меншевартости і збудувати почуття своєї вартости державної нації.

Українська наука, якщо має відіграти свою позитивну ролю, мусить розбудовувати пріоритет видань і фінасову для них базу. Український нарід в обставинах у яких знаходиться, а зокрема в країнах діяспори, не може концентрувати уваги на предметах, що займаються ділянками, які можуть чекати на кращі політичні умови, або спиратися на опіку і фінансову піддержку інших, як українська спільнота. Бо для нас важливішою проблемою є популяційна політика Кремлю і пересування українського населення в Азію під претекстом „раціонального розміщення трудових ресурсів", як гатунки хрущів, або риб в українських ріках. Важливішою тому, що приявність українців в Україні є важливішою, як хрущів, або гусениць там же, чи той факт, що українські жаби будуть заколисувати московських дітей в Україні...

Добре робить Наукове Товариство ім. Шевченка, що видає англійською мовою „Історію України — Руси", бо це Товариство працею Михайла Грушевського найкраще боронить нашу старшу назву Русь, русин, руський, що її московська наука російською і мовами цілого світу приписує собі, утотожнюючи Русь з Росією, русинів з русскими і російським народом, а разом з тим присвоює собі нашу історію і культуру періоду Київської Руси. Ті наукові центри, що претендують бути українськими, але починають українську культуру та історію від гетьмана Мазепи, а літературу від Котляревського, до самостійницьких зарахувати не можна. Вони вкладаються в офіційну лінію совєтської науки, що твердить, ніби український нарід в мовному, культурному і політичному аспекті зформувався щойно в п'ятнадцятому і шістнадцятому сторіччях.

(Продовження буде)

ЧЕТВЕРТИЙ УНІВЕРСАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ 22 СІЧНЯ 1918

Народе України!

Твоєю силою, волею, словом утворилась на Українській Землі вільна Українська Народна Республіка. Здійснилася давня мрія Твоїх батьків, борців за волю й право робочого люду!

Та в трудну годину народилась воля України. Чотири роки жорстокої війни обезсилили наш край і народ. Фабрики не виробляють товарів. Підприємства здержують свою працю, залізні дороги розбиті, гроші падають у ціні. Скількість хліба зменшується. Наступає голод. По краю розмножилися ватаги грабіжників і убійників, особливо, коли з фронту рушило російське військо, творячи криваву різню, безлад і руїну на нашій землі.

З приводу всього того не могли відбутися вибори до Українських Установчих Зборів у визначенім попереднім Універсалом реченці й не могли відбутися ті Збори, визначені на нинішній день, щоб перебрати з наших рук тимчасову найвищу революційну власть над Україною, установити лад у нашій Народній Республіці й зорганізувати нове Правительство.

А тим часом петроградське Правительство Народних Комісарів виповіло війну Україні, щоб повернути вільну Українську Республіку під свою власть, і посилає на наші землі свої війська — червону ґвардію, большевиків, які граблять хліб у наших селян і без ніякої заплати вивозять його в Росію, не зоставляючи навіть зерна, приготовленого на засів, убивають невинних людей і сіють усюди анархію, убийство й злочин.

Ми, Українська Центральна Рада, робили всякі заходи, щоб не допустити до тої братовбивчої війни двох сусідніх народів, але петроградське Правительство не пішло нам назустріч і веде дальшу криваву боротьбу з нашим народом і Республікою.

Крім того те ж саме петроградське Правительство Народних Комісарів починає проволікання мира й закликає до нової війни, називаючи її „святою". Знов поллється кров, знов нещасний робочий люд буде мусіти приносити в жертву своє життя.

Ми, Українська Центральна Рада, вибрана з'їздами селян, робітників і солдатів України, в ніякім разі не можемо згодитися на те, ніяких війн піддержувати не будемо, український народ бажає мира й мир повинен прийти можливо як найскорше.

Та для того, щоб ні російське Правительство, ні ніяке інше не ставило перешкод Україні в установленню того бажаного мира, для того, щоб повести свій краю до ладу, творчої праці, закріплення революції й нашої волі, ми, Українська Центральна Рада, оповіщуємо всім горожанам України:

Віднині Українська Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу.

З усіма сусідніми державами, а саме: Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною й іншими ми бажаємо жити в згоді й приязні, але ніяка з них не може вмішуватися в життя самостійної Української Республіки.

Власть у ній буде належати тільки до народу України, іменем якого, поки зберуться Українські Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу — селян, робітників і солдатів та виконуючий орган, який віднині буде називатися Радою Народних Міністрів.

І отсе, перш усього, поручаємо Правительству нашої Республіки, Раді Народних Міністрів, від сьогодня вести початі вже мирові переговори з осередніми державами вповні самостійно й довести їх до кінця, не звертаючи уваги на ніякі перешкоди збоку якихнебудь інших частей бувшої російської імперії, та встановити згоду, щоб наш край почав своє життя в спокою й мирі.

Щодо так званих большевиків й інших напасників, які розграблюють і руйнують наш край, то поручаємо Правительству Української Народної Республіки твердо й рішучо взятися за боротьбу з ними, а всіх громадян нашої Республіки закликаємо, щоб вони, не жаліючи свого життя, обороняли добробут і волю нашого народу. Народна Українська Держава повинна бути очищена від насланих з Петрограду наємних наїздників, які нарушують права Української Республіки.

Безмірно тяжка війна, почата буржуазними правительствами, вимучила наш народ, винищила наш край, знівечила добробут. Тепер сьому треба покласти край.

Одночасно з тим, коли армія буде демобілізуватися, поручаємо розпускати солдатів, а після затвердження мирових договорів розпустити армію зовсім, на місце постійної армії завести народну міліцію, щоб наше військо служило обороні робочого люду, а не забаганкам пануючих верств.

Знищені війною й демобілізацією місцевості мають бути відбудовані при помочі державного скарбу.

Коли наші вояки вернуться додому, народні ради — громадські й повітові й городські думи мають бути перевибрані в часі, який буде установлений, щоб і вони мали в них голос. Між тим, щоб установити таку власть, до якої мали б довір'я й яка спиралася б на всі революційно-демократичні верстви народа, має Правительство додати до помочі самоврядування ради робітничо-селянських і солдатських депутатів, вибраних із місцевих людей.

В земельних справах комісія, вибрана на останній сесії Центральної Ради, вже виробила закон про передачу землі трудовому народові без викупу, прийнявши за основу скасування власности й соціялізацію землі згідно з нашою постановою на 7 сесії.

Сей закон буде розглянено за кілька днів на повній сесії Центральної Ради й Рада Міністрів уживе всіх способів, щоб передача землі земельними комітетами в руки трудящих відбулася з початком весняних робіт.

Ліси, води й усі підземні багатства, як добро українського трудового народу, переходять у розпорядження Української Народної Республіки.

Війна забрала для себе всі трудові сили нашої країни. Більшість підприємств, фабрик і робітень виробляли тільке те, що було необхідне для війни, й народ зостався зовсім без товарів. Тепер війні кінець.

Раді Народних Міністрів поручаємо негайно пристосувати всі заводи й фабрики до мирних обставин, до виробу продуктів, необхідних для робочих мас.

Та сама війна дала сотки тисяч безробітних і інвалідів, В самостійній Народній Республіці України не повинен страждати ні один трудящий чоловік. Правительство Республіки має підняти промисл держави, має зачати творчу роботу по всіх галузях, де всі безробітні могли б знайти працю і приложити свої сили, і прийняти всі міри для обезпечення покаліченим і потерпівшим від війни.

При старім ладі торговці й всілякі посередники наживали на бідних, пригнічених клясах надмірні капітали.

Відтепер Українська Народна Республіка бере в свої руки найважніші области торгівлі і усі доходи з неї обертає на користь народу.

Торговлю товарами, які мається привозити з-за границі й вивозити за границю, вестиме сама наша держава, щоб не було такої доріжні, через яку завдяки спекулянтам терплять найбідніші верстви.

Для виконання сього поручаємо Правительству Республіки виробити й представити до затвердження закони про се, а також про монополі заліза, вугля, шкур, тютюну й інших продуктів і товарів, з котрих податки найбільше обтяжували робочі кляси в користь нетрудових.

Так само поручаємо установити державно-народну контролю над усіма банками, що через кредити нетрудовим клясам помагали експлуатувати трудові маси. Відтепер кредитова поміч банків має йти передусім на піддержку трудовому населенню і на розвиток народного господарства Української Народної Республіки, а не для спекуляції й різнородної банкової експлуатації.

На ґрунті анархії, неспокоїв у життю й недостачі продуктів зростає невдоволення серед деяких частин населення. Тим невдоволенням користуються різні темні сили й тягнуть неосвідомлених людей до старих порядків. Сі темні протиреволюційні сили бажають знову піддати всі вольні народи під одно царське ярмо — Росії. Рада Народних Міністрів повинна безпощадно боротися з усіма контреволюційними силами й кожного, хто призиває до повстання проти самостійної Української Народної Республіки й до повороту старого ладу, — карати яко за державну зраду.

Всі демократичні свободи, проголошені Третім Універсалом Української Центральної Ради, потверджуються й окремо проголошується: в самостійній Українській Народній Республіці всі народи користуються правом національно-персональної автономії, яку признано за ними законом 22-го січня.

Все це перечислене в Універсалі, чого не вспіємо виконати ми, Центральна Рада й наша Рада Міністрів, у найближчі тижні виконають, справлять і до оконечного ладу доведуть Українські Установчі Збори.

Ми поручаємо всім нашим громадянам перевести вибори як найбільш енерґічно, підняти всі зусилля, щоб підрахунок голосів був закінчений як найскорше, щоб за пару тижнів зібралися наші Установчі Збори, — найвищий господар і управитель нашої землі, й Конституцією нашої незалежної Української Народної Республіки закріпили свободу, порядок і добробут на добро всього трудового народу її на тепер і на будучі часи. Сей найвищий наш орган має рішити про федеративну зв'язь з народними республіками колишньої російської імперії. До того ж часу всіх горожан самостійної Української Народної Республіки зазиваємо стояти непохитно на сторожі добутої свободи і прав нашого народу й усіма силами боронити свою долю від усіх ворогів селянсько-робітничої Української Республіки.

Українська Центральна Рада

У Києві, 9 (22) січня 1918 р.

ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ...

(Закінчення зі стор. 2-ої

лю повинен вирішати тільки український народ!" Київський Виконавчий Комітет підтримав постанову Тимчасового Уряду про відкинення українських домагань.

18-го червня почався 2-ий Всеукраїнський Військовий З'їзд під охороною богданівців тому, що військовий міністер Керенський не дозволив з'їзд і місцева адміністрація погрожувала його розіґнати. З'їзд прийняв детальний плян українізації війська. Перед закриттям Винниченко зачитав ухвалений УЦР 1-ий Універсал, який з'їзд сприйняв при надзвичайному піднесенні. „Від нині самі будемо творити наше життя" стверджував Універсал.

Через 10 днів (28-го червня було обрано Генеральний Секретаріят Центральної Ради, як зародок української виконавчої влади, організованої напівлеґально явочним порядком. Це була моральна влада, яку треба було перетворити в публічно-правову з усіма її функціями й апаратами. Найпершою перешкодою до пляномірного переведення цієї роботи, на думку Винниченка, була недостача політично-соціяльної і національної свідомости і мала організованість народних мас. Також не треба забувати, що продовжувалася війна, і в Київській військовій окрузі (прифронтовій полосі) стояло коло мільйона війська підпорядкованого Тимчасовому Урядові. Тому „натягування струн" Центральною Радою, загрожувало їй нераз знищенням.

3-го липня у Петрограді Рада робітничих і солдатських депутатів, опанована большевиками, по доповіді делеґата з України, жида Лібера, винесла постанову пропонувати Тимчасовому Урядові задовольнити національні потреби українського народу. І в той самий час (4-го липня) Всеросійський Совет селянських депутатів, опанований есерами, постановив вимагати від УЦР скасування 1-го Універсалу (про автономію України). Якщо Тимчасовий Уряд не вчинив тоді розправи з Українською Центральною Радою, то тільки тому, що українізовані військові частини, дозволені головнокомандуючим ген. Брусиловим, були більш боєздатні на фронті. Щоб тримати українців у послуху, до Києва 9-го липня прибули з Петрограду члени Тимчасового Уряду: Церетелі і Терещенко — грузин і малорос, охоронці „єдиної і неділимої", а з фронту — Керенський, для переговорів з Центральною Радою. Винниченко предложив їм плян автономії України, але міністри не згодилися з ним і вимагали заміни 1-го Універсалу, тоді Тимчасовий Уряд видасть акт, яким визначить автономію і визнає Генеральний Секретаріят за краєвий орган влади.

У виданій інструкції 17-го липня, Тимчасовий Уряд сильно обмежував права Ген. Секретаріяту і територію України зводив до 5 губерній (Київської, Полтавської, Чернігівської, Подільської й Волинської). Це викликало різку критику з УЦР, але вважали необхідним прийняти інструкцію. Тоді большевицька делеґація зголосила свій вступ до УЦР. а Винниченко димісіонував. Сформувати Генеральний Секретаріят доручено було Дмитрові Дорошенку. А коли його програма не була прийнята, то знову це доручено Винниченкові.

Російська т. з. „демократія" продовжувала виявляти нетерпимість до самовизначення народів. 27-го вересня в Петрограді почалась державна демократична нарада, на якій були і представники Центральної Ради. Коли вони поставили українські національні домагання, то нарада не хотіла слухати і кричала: „В Сибір цих вусатих хахлов". Але всупереч тому Винниченко подав 30-го вересня докладний плян культурної і господарчої розбудови України і признання всіх земель, заселених українцями, а також поставив вимогу скликання Українських Установчих Зборів.

10-го жовтня в Чигирині відбувся з'їзд Вільного Козацтва, на якому прийнято статут, вироблений Українським Генеральним Військовим Комітетом. Генерала П. Скоропадського вибрано отаманом Вільного Козацтва. Пізніше, 21-го листопада, Генеральний секретар військових справ С. Петлюра призначив Скоропадського командуючим всіх військ Правобережжя України. Але 6-го січня 1918 року ген. Скоропадський покинув командування і відійшов з причин браку дисципліни в війську. А хто мав її установлювати? Ген. Скоропадський чи Центральна Рада, на яку звикли все звалювати? Винні обставини! Війна всім надоїла, і тому большевицькі гасла: Геть війну! Мир хатам — війна палацям! — знаходили пригожий ґрунт у салдатській-масі. Тому намагання командування зберегли дисципліну не мали успіху. Розвалюючи регулярну армію, большевики одноразово творили Червону Гвардію із добровольців різного елементу. „Вільне Козацтво" теж складалося з добровільців, але виявилось малобоєздатним.

6-го листопада в наслідок большевицького перевороту в Петрограді в Києві утворилось три військово-політичні центри: Штаб Київської Військової Округи Тимчасового Уряду; Рада робітничих і салдатських депутатів опанована большевиками; Центральна Рада, яка створила Крайовий Комітет для охорони революції в Україні, з поширенням діяльности на всі українські землі. Штаб Округи мобілізував до 10.000 юнкерів з танками і гарматами, частина яких була спрямована на Ц. Р. До штабу пристали також донські козаки і викликано з фронту ще 17 ешельонів війська.

8-го листопада Центральна Рада ухвалила резолюцію проти большевицького повстання в Петрограді. Тоді делеґати большевиків вийшли з Центральної Ради і Крайового Комітету. Суперечка між Ц. Р. і большевиками перенеслася на засідання Ради робітничих і солдатських депутатів. Ю. П'ятаков заявив, що „Центральна Рада встромила ніж у спину революції". При голосуванні було за большевиками 489 голосів а проти 178. Ц. Рада почала співпрацювати зі Штабом Тимчасового Уряду, який повів збройний наступ на большевиків.

Антибольшевицький виступ Центральної Ради відразу загострив відносини з російським большевицьким урядом, що остаточно привело до наступу большевиків на Україну. Здається було б найкраще Ц. Раді залишитись невтральною до обох російських сил. Тим більше було дивним кооперування Ц. Р. з недолугим Тимчасовим Урядом, який послідовно був проти автономії України, а большевики в той час принаймні удавали, що підтримують українські національні домагання. Хай ця підтримка була нещира і тимчасова, але який сенс було завчасно „викликати вовка з лісу"? Невтральність Ц. Р., на мою думку, могла б в якійсь мірі утримати при українстві збольшевичені маси, а безпричинний наступ большевиків міг би багатьох отверезити від большевицької пропаґанди. Звичайно, про це можна легко говорити на віддалі 50 років, тим більше не знаючи докладно всіх обставин. Можливо, що саме така політика Центральної Ради була в наслідок тиску українських консервативних сил. Який сильний був їх тиск, можна бачити з того, що коли 12-го листопада керівник земельних справ Мацієвич зголосив в Ц. Раді проєкт земельного закону, згідно якого вся державна і поміщицька земля мала бути передана Земельним Комітетам для наділення селян, то „за" голосувало 96, а проти 65. Спізнене вирішення земельного питання, а вірніше, воно ніколи не було повністю вирішене — було причиною, що селянство відмовилося підтримувати Центральну Раду і пішло за большевиками, „бо Ленін землі більше дає".

Генеральний Секретар Ц. Р. видав відозву до військ фронту і запілля, в якій заявив, що не визнає Совіту Народних Комісарів за Уряд всієї Росії і дозволив донським козакам виїздити на Дон, дозволив також робити заходи створити загальноросійську владу. Ця заява внесла ще більше загострення з російським большевицьким урядом. 17-го грудня Совіт Народних Комісарів вислав до Ц. Р. ноту-ультиматум, в якій визнавав Українську Народну Республіку і право її на цілковите відокремлення від Росії. Але вимагав: а) Не відкликати українських частин з фронту. б) Дати зобов'язання допомагати проти Каледіна (білої гвардії). в) Не перепускати на Дон козаків. г) Повернути зброю, відібрану від большевиків у Києві.

Цю ноту Центральна Рада відкинула, і большевицький уряд розпочав війну проти України. Українські війська в більшості самодемобілізувались, або відмовлялися виступати проти большевиків, тримали невтральність, як наприклад, перший український полк ім. Богдана Хмельницького, полк ім. Петра Дорошенка й ін. Проти Муравйова, який наступав з півночі і мав 4000 війська, Центральна Рада спромоглась вислати всього 600 осіб, головно юнаків, з яких там загинуло половина. Це є пляма на нашому національному сумлінні, про яку згадуємо щорічно, як трагедію під Крутами.

Тяжкий і тернистий був шлях народження I-го Універсалу. В огні і бурі Національної Революції 22-го січня 1918 року урочисто проголошено: „Однині Українська Народна Республіка стає Самостійною ні від кого Незалежною Вільною Суверенною". Але до радісних софіївських дзвонів вже долучувалися з-за Дніпра гарматні ворожі вибухи. Почалася затяжна кривава оборона IУ-го Універсалу.

Враховуючи всі труднощі визвольної боротьби, Петлюра казав: „Української Держави тепер не здобудемо, не захистимо. Але ця революційна боротьба є величезним необхідним етапом дальшої боротьби українського народу для майбутньої Української Держави". Це була істина, підтверджена дальшим ходом подій аж до сьогодні. Застосовуючи рафіновані засоби русифікації, російсько-большевицький режим одноразово відбріхується перед світом про розвиток української національної культури і вже не має відваги заявити перед світом, що „українського народу не було, нема і бути не може".

Українська Національна Революція розбудила національну пам'ять — „хто ми?" — і цього вже не викреслить історія.

Деякі спротовування, виснення і висновки:

1. Ніхто ніколи з провідних діячів українського уряду не заявляв, що не потрібно творити українського війська. Якщо його й не створили, то справа була в іншому, про що вже згадувалось. М. Грушевський в статті „Культура краси і культура життя" (1918 р.) пише: „Наш найкращий національний скарб — пісня й музика. Але не можна здавити гіркого почуття про нашу бідність в інших сферах. Ми занадто гарно співаємо в порівнанні з тим, що ми вміємо і можемо в інших справах. У нас гарна література, музика, мистецтво в порівнанні з нашим убожеством у громадській і політичній роботі... Справді, як легко у нас зібрати великий гарно сспіваний хор і як виявляється трудно зладити добрий здисциплінований курінь на оборону наших вольностей. Багато порядних поетів і трудно знайти порядного комісара. Добра конституція, вартніша від геніяльної поеми, і добрий земельний закон займе місце в нашій національній бібліотеці поруч Шевченкового „Кобзаря"..."

У брошурі „Підстави великої України" (1918 р.) в розділі „Армія" М. Грушевський писав: „Нормальною формою охорони демократичної держави є всенародна міліція. Але в бурхливий час наших змагань за державу, народна міліція нас не охоронить, — потрібна міцна армія, до якої ввійшов би найкращий свідомий елемент. Це має бути окрасою держави, нації. Треба, щоб кадрова старшина складалась з ідейних, культурних й інтеліґентних людей. Щоб їх ценз фаховий і загальний стояв високо".

2. Безпідставні і неповажні закиди деяких політичних противників Центральної Ради, що вона запізно проголосила самостійність України. Насправді, проголошення самостійности нею було зроблено раніше, ніж у інших підросійських народів (див. праці д-ра М. Стахова). Але хіба справа в проголошенні? Масарик казав: „Найлегше проголосити самостійність, але найтяжче її оборонити". І цього нам бракувало і буде бракувати поки не усвідомимо дійсних причин нашої слабости.

3. Безпідставні закиди Центральній Раді що вона нібито більше займалася „діленням землі", ніж політично-національними справами. Навпаки, вона запізнилася з рішенням соціяльних питань, зокрема земельного. Про це говорив М. Грушевський на засіданні 8-ої сесії УЦР 17 грудня 1917 року. Різні обставини і розуміння цього питання було в Галичині і на Надніпрянщині. В першій, національна свідомість була вища, а всі поміщики були поляки. Тому зрозуміло, що в першу чергу треба звільнити Галичину від поляків, і тоді земля перейде в руки населення. На Надніпрянщині чимало поміщиків були (зрусифіковані) українського походження, а крім того була низька національна свідомість і перечулена соціяльна несправедливість.

Большевицький російський уряд відразу надав революції політично-соціяльного змісту і цим привернув до себе широкі робітничо-селянські маси. Хоч в програмі большевиків до революції пропонувалася націоналізація (удержавлення) землі, але побачивши, що все селянство голосувало за земельну програму есерів (соціялізацію), Ленін на другий день після захоплення влади проголосив: „Вся земля селянам". А партійній опозиції відповів, що треба селянам дати землю негайно, щоб вони посмакували власну землю, і тоді будуть її захищати. Це було розумне для большевиків рішення, як знаємо, землю в селян забрано було незабаром разом з їхнім життям (колективізація, голод).

Історія є добрий вчитель, але треба, щоб були й сумлінні учні. Щоб сприймали факти такими, як вони є, і робили правдиві висновки. Щоб усвідомили справжні наші помилки і навчились їх не повторяти.

Відбулися збори Фундації УВУ

Пассейк, Н. Дж. — В неділю, 19 січня, тут відбулися загальні збори членів Фундації Українського Університету (УВУ). По заслуханні звітів уступаючої управи (М. Сосновський — голова, І. Буртик — заступник, О. Ничка — касир) і дискусії, збори схвалили проведену діяльність і розглянули та схвалили проєкт статуту, опрацьованого д-ром Я. Падохом. Головою управи на 1975 рік обрано Івана Буртика, заступниками — д-ра П. Ґоя та д-ра І. Марченка, секретарем Галину Бобиляк, касиром д-ра О. Ничку, фінансовим секретарем — В. Рудакевича, інформаційно - пресовими референтами — д-ра Є. Перейму і мґра І. Кардашинця, членами — д-ра Я. Падоха, д-ра П. Богданського, д-ра Р. Ричка, Т. Воляника та В. Бокальця. До Контрольної комісії обрано ред. М. Сосновського, Ф. Вірстюка, проф. Є. Федоренка, д-ра В. Душника. Згідно із статутом, до управи Фундації Делеґатура УВУ в ЗСА визначає двох представників і одного представника до Контрольної комісії.

Як відомо, Товариство Алюмнів і Приxильників УВУ та Фундація УВУ займалися збиранням фондів для Українського Вільного Університету. В минулому році на потреби УВУ переслано безпосередньо 11,500 долярів, не рахуючи додаткових прямих пожертв. В загальному, за час діяльности Товариства і Фундації зібрано на терені ЗСА на потреби УВУ понад 70,000 долярів. Тепер справа забезпечення УВУ фондами особливо актуальна, враховуючи факт, що університет купив власний будинок, на якому є ще довгу дещо понад 100,000 долярів. На зборах рішено перевести активну кампанію впродовж цього року, випускаючи 5 тисяч „цеголок на будинок УВУ" в ціні 25.00 дол. з метою цю суму зібрати і в цей спосіб забезпечити фінансово нашу найстаршу вільну високу школу.

Водохрище і концерт колядок і щедрівок в УПЦеркві в Ірвінґтоні

Ірвінґтон, Н. Дж. (А.Дом.) — 19-го січня цього року тут в Українській Православній Церкві св. Тройці відбулася Служба Божа та посвячення води, як рівнож концерт колядок і щедрівок, при вщерть виповненій вірними Церкві.

Службу Божу відправив настоятель парафії о. прот. д-р Ю. Шумовський в сослуженні о. прот. В. Поліщука та церковного хору під орудою диригента інж. Д. Олійника. О. прот. д-р Ю. Шумовський виголосив промову про значення Водохрища та свячення води, як рівнож закликав вірних на молебень який він відслужить в дні 22-го січня, о годині 10-ій рано в день річниці проголошення Державности і Незалежности України.

Після св. Літургії відбулося урочисте посвячення води. Церковний хор під орудою диригента інж. Д. Олійника проспівав 14 колядок і щедрівок, муз. Д. Бортнянського, М. Строкина, К. Стеценка, О. Кошиця та Ф. Ґрубера.

Святочну Різдвяну трапезу в церковній залі відкрив і нею проводив голова парафіяльного уряду Олександер Линник, а о. прот. д-р Ю. Шумовський поблагословив приготовані Сестрицтвом Церкви дари. Голова парафії О. Линник, привітавши присутніх, представив деяких чільних осіб, як Ганну та Володимира Колесник та інших, головно дякуючи всім присутнім за масову участь та диригентові хору інж. Д. Олійникові та його хористам за так вдалий концерт та звеличення свята Водохрище.

О. прот. д-р Ю. Шумовський поділився своїми спогадами про Різдвяні Свята та на закінчення програми провів молитву. Присутні ще довго провадили співбесіду.

Дорадники Білого Дому закликають Конґрес до негайної дії щодо економічної проблеми

Вашинґтон. — У неділю, 19 січня, три чільні дорадники президента Джералда Форда у своїх виступах на телебаченні закликали Конґрес якнайшвидше схвалити економічну програму Білого Дому. Секретар скарбу Вілліям Саймон, виступаючи на програмі „Міт ди Пресс", заявив, що він завжди був проти високих урядових дефіцитів, але тепер вони є конечною частиною економічної програми. Секретар внутрішніх справ Роджерс Мортон на програмі „Ішюз енд Ансерс" сказав, що президент Форд готовий погодитися на компроміси, але закликав законодавців негайно схвалити програму Білого Дому, а вже пізніше можна буде внести деякі зміни. Директор Федерального Енерґетичного Управління Френк Зарб, виступаючи на програмі „Фейс ди Нейшен", заявив, що пропозиції президента Форда щодо енерґетичної проблеми намічені на довшу мету та твердив, що якщо Конґрес схвалить ці пропозиції, то ЗСА стануть самовистачальні в ділянці пального до 1985-го року.

НАПЕРЕДОДНІ БАЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

В суботу 25-го січня ц. р. у Філядельфії в Бенджамін Френклин готелі, відбудеться Баль Української Преси. Безперечно, цей баль явище замітне в культурно-товариському житті української громади. Має він декілька аспектів і в кожному з них він атракційний і в кожному з них він гідний уваги і застанови.

Баль Української Преси влаштовує СФУЖО в співпраці зі Спілкою Українських Журналістів Америки. Це ніяка таємниця, що співпраця СУЖА зі СФУЖО в цьому випадку має тільки, сказати б, теоретичне значення, бо цілий організаційний вантаж на плечах наших трудолюбивих пань з різних жіночих організацій. Добігає рік, як вони почали готування до цього балю.

Годі збагнути, наскільки балі української преси причиняються до збільшення почитності наших газет і журналів. Невідомо теж, наскільки від балю до балю зростає число їхніх передплатників. Але це певне, що співпраця СФУЖО, престижевої, світової організації зі Спілкою Журналістів, наголошує, на свій спосіб, громадську функцію преси, її вийняткову важливість в нашому житті. Тому, на нашу думку, було би побажане, щоб інавгурацію кожного балю української преси попереджувати короткою дедикацією балю нашій пресі та її працівникам, зі ствердженням, що вона, ця преса, це головна артерія в організмі нашого діяспорального суспільства. Вона пов'язує його в національну сукупність, що її роля на національно - визвольному фронті і в кожній галузі громадського життя, нічим незаступна.

Участь нашого організованого жіноцтва у влаштуванні балю, зокрема в цьому році має свою вийняткову вимову. Адже ж 1975 рік в цілому світі це Рік Жінки і в ньому всі народи схилятимуть голови перед заслугами жіноцтва в родинному і громадському житті. І коли наше жіноцтво, увквітчане вінком пошани Року Жінки, хай і на невеликому відтинку Балю Преси, віддає цій пресі свою увагу і пошану, то ці вияви тим вартісніші і промовисті в оцінці українськогоо періодичного друкованого слова. І тим більше вони повчальні для тих, що як слід не доцінюють нашої преси і не дають належної моральної і матеріяльної піддержки для її зросту в тиражах, а в тім і збагачуванні її змісту...

Інший аспект Балю Української Преси, це вибір Кралі і Князівен. Це атракція не лиш для контенстанток та їхніх матерів, але для всіх читачів тих газет, що їх назви будуть виписані на шарфах контенстанток. Кожна з тих красунь буде мати своїх прихильників, а кожний з них намічуватиме свою симпатію на Кралю Української Преси. Зайво згадувати кілько то мріянь, сподівань і нервів попереджуватиме рішення суворих суддів вроди, інтелігенції, второпности і знання української мови — членів жюрі.

Жюрі, це ще один аспект Балю Преси. Його роля дуже нелегка, бо в оцінки майбутньої Кралі та Князівен повинен вкластися балянс всіх вичислених прикмет вибранок. Трудна, трудна роля жирантів.

Врешті ще один аспект — це корпус майстрів церемонії. В руках майстрів церемонії балю цілий шик і блеск церемоніялу, що ним вони піднесуть акт презентації контенстанток і вибранок, Кралі і Князівен до висоти незабутньої, культурної події.

На закінчення годиться пригадати нашим читачам, що останні роки принесли нам, українцям, чимало несподіванок в оцінці світової опінії вродливости української дівчини. Власне в останніх роках українок обрано кралями таких держав, як: Канада, Арґентина, Франція і Еспанія є з чого бути гордим. Можливо тому, (дозволимо собі на недискретне виявлення суворої таємниці) жюрі ще перед свою конфронтацією з контестками зробило таке рішення: не сміє бути поміж контестантками ніодної, якої жюрі не оцінило б і залишило б її без вирізнення належного її прикметам чи у вроді, чи знанні української мови чи інтеліґенції. Це радісна новина для всіх контенстанток, їхніх достойних матерів, їхніх прихильників з-поміж читачів нашої преси. Рішення правильне. Бо коли чужинці вирізнюють наших красунь, то чому нам не вирізнити всіх тих, що на таке вирізнення заслуговують. А всі контестантки української преси на це напевно будуть заслуговувати.

вел

Комітет Оборони Совєтських Політичних В'язнів надрукує памфлет

Ню Йорк. — Комітет оборони совєтських політичних в'язнів в Ню Йорку інформує, що він підготовляє до друку інформаційний памфлет про політичних в'язнів в СССР. Памфлет становитиме 42 сторінки і включає такі теми: описи у Володимирській тюрмі і в Перських концтаборах; біографічні нариси дванадцяти політичних в'язнів, між ними і 5 українців (В. Мороз, Л. Плющ, І. Сеник, С. Шабатура, Ю. Шухевич); відкритий лист до політичних в'язнів СССР отця Берріґена. Одна з найцікавіших частин це насбільш доповнена листа політв'язнів в Совєтському Союзі, з інформацією на підставі якої вони засуджені, на як довго і де вони тепер перебувають.

Для українців, особливо зацікавлених в оборонній праці, є список адрес совєтських амбасад, місій і вказівки, як з ними сконтактуватися й інші ідеї для участи кожного українця в цій важливій акції. Під цю пору працює багато різних комітетів в обороні політичних в'язнів. Памфлет пояснює, де вони діють і що їхня праця становить. Книжечка є в англійській мові і коштуватиме одного доляра. Тираж запляновании на 2000 примірників. Зацікавлених проситься звертатися на адресу: Committee for the Defense of Soviet Political Prisoners, P. O. Box 142, Cooper Station, New York, N. Y. 10003.

Вшанували Олену і Лева Футалів з 25-річчям подружжя

Йонкерс. — 18 січня родина відомих і заслужених українських громадян Олена і Лев Футали відзначили 25-річчя свого подружжя. З цієї нагоди за ініціятивою синів панства Футалів Богдана і Мирослава влаштовано в домі панства Климків товариський вечір, на якому зібралися рідні і приятелі ювілятів не тільки з самого Йонкерсу, але й з інших місцевостей ЗСА. Серед гостей був голова Головної управи Товариства кол. Вояків УПА в ЗСА М. Ковальчин, голова Головної управу ООЧСУ ред. І. Білинський, а з гостей-неукраїнців проф. Алберто Гавачі, активно заанґажований в оборону доброго імени вояків УПА у зв'язку з різними ворожими наклепами. Господарем вечора був кол. вояк УПА М. Климко.

КАНДИДАТКИ НА КРАЛЮ І КНЯЗІВЕН УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ЗСА

Дня 25 січня 1975 року у Філядельфії, Па. відбудеться вже третій з черги Баль Української Преси в ЗСА, що його спільно організують Фінансова Комісія Світових Організацій, СФУЖО, та Спілка Українських Журналістів Америки, СУЖА.

Одним із завдань цього Балю є пов'язати українську пресу із молоддю і тому відбувається Конкурс Краси із вибором Кралі Української Преси і двох Князівен. До кандидаток на конкурс поставлено вимоги не лише фізичної краси, але й духової української культури.

До конкурсу зголосила вже свою участь низка українських часописів і журналів в ЗСА. Маємо шану представити:

МАРТА СОФІЯ КОЛЕНСЬКА

— „Свобода" 18 років; студентка на 1-му році Ратґерського університету в Нюарку — предмети історія та мистецтво; абсольвентка Школи Українознавства в Нюарку; член Пласту, член Української Студентської Організації при Ратґерському університеті, член Української Студентської Громади в Нюарку, Н. Дж., член СУСТА; зацікавлення: мистецтво — різьба, скульптура та графіка, студіює різьбу в маестра М. Черешньовського; музика — грає на фортепіяні і гітарі; спорт: ковзани, їзда верхи. Брала участь у двох пластових мистецьких виставках в Ню Йорку та у виставках влаштованих з рамени СУА і „Рідна Школа" в Нюарку. Її ілюстрації появлялись у таких журналах, як: „Веселка", „Наше Життя", „Дружба" та американським журналі середньої школи Арчбішоп Волш; член УНС.

ЛІДА МАРІЯ СЕМАНИШИН

— „Америка"; 17 років; учениця середньої школи Колюмбія м Мейплвуді, Н. Дж.; член Спілки Української Молоді Америки, Українського Музичного Інституту, виступала в балеті опери „Анна Ярославна" і в „Квіт Папороті", абсольвентка Школи Українознавства в Ірвінґтоні, Н. Дж.; зацікавлення: музика, гра на фортепіяні, балет, народні танці.

МАРІЯННА ЧАЙКІВСЬКА

— „Наш Голос"; 21 років; студентка Бернард коледжу. Колюмбійський університет; член українського клюбу при університеті; зацікавлення: мистецтво, музика, спорт — фехтування, основне зацікавлення — медицина.

ОЛЕНКА ГАНУШЕВСЬКА

— „Літопис Бойківщини"; 20 років; студентка мов при Провіденському коледжі в Провіденс, Ровд Айленд; член Пласту, виховниця новачок і юначок, член Інтернаціонального Студентського Товариства, член учителів німецької мови, інструкторка в Школі Українознавства, репрезентантка своєї кляси в коледжі; зацікавлення: спів і гра на фортепіяні, (виступала в братом в ансамблі „Мамині діти" на Союзівці 1974) цікавиться українським народним мистецтвом, брала участь в пластових та інших виставках графіки і малюнків, дописує до молодечих журналів, спорт — лещатарство, йоґа, народні і модерні танки і драма; член УНС.

ІРИНА КОЛОДІЙ

— „Форум"; 18 років; студентка Ля Саль коледжу у Філядельфії; член Спілки Української Молоді Америки, Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ) і Українського Клюбу при коледжі; зацікавлення: гра на гітарі, спів, рисування, відбиванка, теніс, література і писання.

КСЕНЯ ОДЕЖИНСЬКА

— „Наше Життя"; 19 років; студентка етнічної преси при Темпл університеті у Філядельфії, абітурієнтка Школи Українознавства; член Пласту, Української Студентської Громади, член хору Українського Музичного Інституту, член редакції пластового журналу „Юнак", член редакції „Етнік Амеріка"; зацікавлення: журналістика — пише вірші, поміщені в журналах „Юнак", „Наше Життя" і в „Америці" та в американських журналах, музика – органи, спів, виховна праця провадить гурток в Пласті, минулого року осягнула в Пласті найвищий ступінь ґетьманської вірлиці; фотографія; член УНС.

ЛЮДМИЛА КАНЮГА

— „Наш Світ"; 18 років; студентка Нюйоркського університету в Ню Йорку; член Пласту, куреня „Ті, що греблі рвуть", сестричка роя „Підсніжки", член ансамблю бандуристок при хорі „Думка", член Студії Мистецького Слова Л. Крушельницької; зацікавлення: фортепіяно, бандура, мистецьке слово, журналістика; член УНС.

ДАРІЯ ЛЮБОМИРА ДИКА

— „Голос Лемківщини"; 17 років; учениця середньої школи в Бронксі, Н.Й.; член Спілки Української Молоді Америки в Йонкерсі, Н. Й.; зацікавлення: музика — грає на фортепіяні і гітарі, спорт — теніс, відбиванка і плавання; член УНС.

АДРІЯНА МУШИНСЬКА

— „Українка в Світі"; 22 роки; закінчила студії при Вейнському університеті в Детройті — еспанську і французьку мови, працює як заступниця учительки в публічних школах, закінчила українську вищу школу в Детройті та Школу Українознавства; член Пласту, член Комітету Оборони Мороза і Української Студентської Громади при Вейнському університеті; зацікавлення: малярство, кераміка, фортепіяно, цікавиться клясичною і українською музикою і літературою; член УНС.

ТЕРЕСА МАРКІВ

— „Лис Микита"; 17 років; учениця середньої школи в Міллвіллі, Н. Дж., редактор шкільної газети; член Пласту, танцювальної групи „Чайка", режисер шкільної виставки; зацікавлення: малярство — брала участь протягом 5-ти років у виставках „Мистецька творчість молоді" в Ню Йорку, де одержала першу нагороду і признання, бере участь у шкільних дискусіях.

ІРЕНА ПЕЛЕХ

— „ОВИД"; 18 років; студентка Темпл університету у Філядельфії, Па.; член Пласту, кандидатка до куреня УСП „Ті, що греблі рвуть", член Української Студентської Громади, член хору Українського Музичного Інституту; зацікавлення: музика, гра на фортепіяні, спів, мистецтво, суспільна праця, журналістика; член УНС.

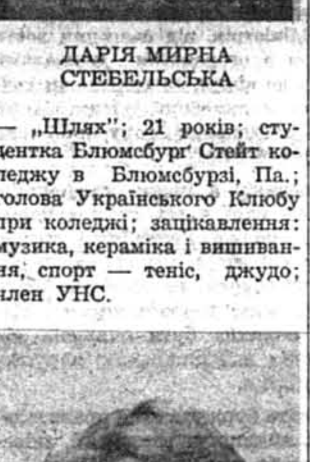
ГАЛЯ БОЙЧУК

— „Народна Воля"; 18 років; студентка Темпл університету у Філядельфії, абітурієнтка Школи Українознавства; член Спілки Української Молоді Америки, Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ) член танцювального гуртка при СУМА; зацікавлення: музика, народні танки, балет, мистецтво, ручні вправи, спорт і спів.

ДАРІЯ МИРНА СТЕБЕЛЬСЬКА

— „Шлях"; 21 років; студентка Блюмсбурґ Стейт коледжу в Блюмсбурзі, Па.; голова Українського Клюбу при коледжі; зацікавлення: музика, кераміка і вишивання, спорт — теніс, джудо; член УНС.

РОКСОЛЯНА ЩЕГЕДИН

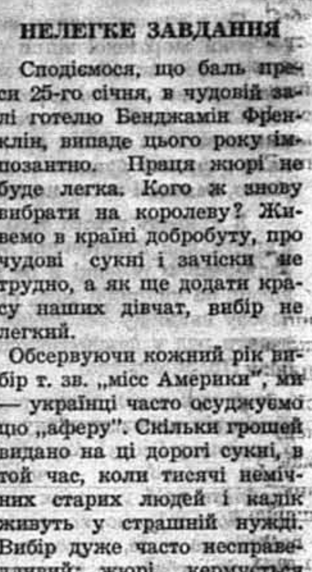
— „Вісті СФУЖО"; 16 років; учениця середньої школи Меріловн в Нюарку, Н. Дж. і учениця „Рідної Школи"; член Пласту; зацікавлення: музика – фортепіяно, балет, драма, проєктування жіночої ноші, спорт — лещатарство, теніс і плавання; член УНС.

НЕЛЕГКЕ ЗАВДАННЯ

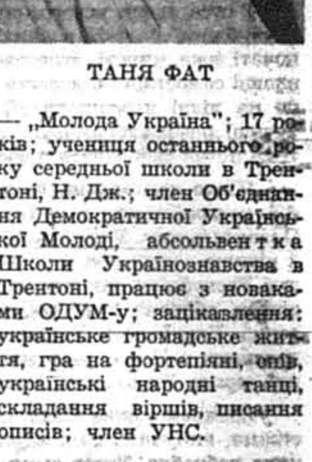
Сподіємося, що баль преси 25-го січня, в чудовій залі готелю Бенджамін Френклін, випаде цього року імпозантно. Праця жюрі не буде легка. Кого ж знову вибрати на королеву? Живемо в країні добробуту, про чудові сукні і зачіски не трудно, а як ще додати красу наших дівчат, вибір не легкий.

Обсервуючи кожний рік вибір т. зв. „місс Америки", ми — українці часто осуджуємо цю „аферу". Скільки грошей видано на ці дорогі сукні, в той час, коли тисячі немічних старих людей і калік живуть у страшній нужді. Вибір дуже часто несправедливий; жюрі кермується партійністю, знайомствами. Дорогі члени жюрі! Не обминайтесь цього вечора з ціллю балю. Не вибирайте виключно фізичну красу, вона ж Богом дана і не є заслугою кандидатки, виберіть теж і духову красу. Беріть до уваги як багато часу присвятила дана кандидатка організації до якої належить, яке її зацікавлення українською книжкою, пресою, церквою. Такі принципи будуть заохотою в майбутньому і вийдуть на користь українському народові.

І. П.

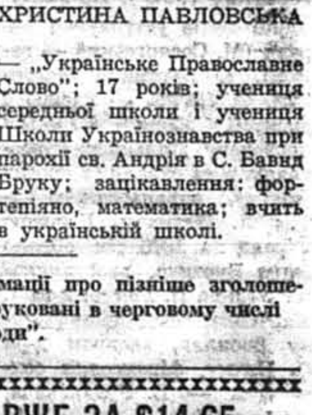

ТАНЯ ФАТ

— „Молода Україна"; 17 років; учениця останнього року середньої школи в Трентоні, Н. Дж.; член Об'єднання Демократичної Української Молоді, абсольвентка Школи Українознавства в Трентоні, працює з новаками ОДУМ-у; зацікавлення: українське громадське життя, гра на фортепіяні, спів, українські народні танці, складання віршів, писання описів; член УНС.

ХРИСТИНА ПАВЛОВСЬКА

— „Українське Православне Слово"; 17 років; учениця середньої школи і учениця Школи Українознавства при парохії св. Андрія в С. Бавнд Бруку; зацікавлення: фортепіяно, математика; вчить в українській школі.

Фотознімки та короткі інформації про пізніше зголошених кандидаток будуть надруковані в черговому числі „Свободи".

НА ВОЛИНІ ЗАСУДИЛИ ТРЬОХ УКРАЇНЦІВ

Місцеві „прогресивні" джерела подають, що у місцевості Володимирець на Волині Ровенський обласний суд засудив Ф. Капітулу на кару смерти, З. Карпача на 15 років, а С. Гузея на 10 років позбавлення волі у виправно-трудовій колонії суворого режиму з конфіскацією майна. Всі три українці, згідно з тим повідомленням, „в роки Великої Вітчизняної війни, слугуючи фашистським катам, брали участь в арештах, катуваннях і масових вбивствах радянських громадян. Слідчі органи виконали велику роботу — подають ці джерела — по розшуку й викриттю зрадників Батьківщини. Матеріяли розслідувань свідчать, що гітлерівські прислужники, після розгрому Радянською Армією фашистських полчищ продовжували вірно служити заграбникам у бандах оунівського охвістя."

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

бниць, забудеться те, що найважливіше.

Досі немає ні однієї серйозної наукової праці про поселення українців в Америці, немає — ні в українській, ні в англійській мові — історії нашої імміграції. Щобільше: на наших очах занедбуються і пропадають джерела для цієї історії, утруднюючи працю дослідників у майбутньому.

Щоденник „Свобода", що виходить уже 82 роки, мусить бути першоджерелом такого дослідження. Мені здається, що першим кроком для відзначування століття українського поселення в Америці повинно бути рішення виготовити нарешті давно потрібний і досі неіснуючий індекс до цього нашого щоденника.

Індекс до газети „Ню Йорк Таймс" вживається у всіх бібліотеках Америки не лиш для того, щоб знайти посилання до матеріялу в газеті, але теж як довідник, у якому можна перевірити дати і факти всіх біжучих подій, що були репортовані в тому щоденнику.

Виготовлення такого індексу для „Свободи" — справа коштовна, що вимагає фахових сил. Та скільки грошей в нас видається на цілі куди меншої важливости! Занедбання цієї справи лежатиме тягарем великої провини перед громадою на совісті всіх, від кого це рішення залежить.

Марта Тарнавська

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП НА МІЖНАРОДНОМУ ПОКАЗІ „РІЗДВО ДОВКОЛА СВІТУ"

Вже вдруге (1973 і 1974 рр.) з кружганку Світового Торговельного Центру в Ню Йорку поміж стягами з різдвяними привітами двадцяти мовами різних народів звисав і стяг з українським різдвяним привітом „Христос Родився"!, а на виставовій галерії були показані притаманні українським святкуванням приходу Спасителя різдвяні епізоди — в 1973 р. гуцульські „Колядники" — керамічні фігуральні скульптури Слави Геруляк і в 1974 р. „Вертеп" збірне зусилля багатьох осіб під її загальним мистецьким керуванням.

Українська національна група, репрезентована 64-им Відділом Союзу Українок Америки в Ню Йорку, це єдина не-державна спільнота, яка має змогу брати участь у цій різдвяно - святочній імпрезі державних народів, а яку в 1974 р. включився й атеїстичний ССCР, демонструючи свої туристичні атракції з обов'язковими пам'ятниками Ленінові й колекцією дерев'яних „бабушок" типу „Ванька-встанька". Всіх учасників показу, який тривав від 5-го до 31-го грудня 1974 р., було коло двадцять.

Ідея взяти участь у різдвяному показі вийшла від членки 64-го Відділу СУА Калини Чічки - Андрієнко, а до участи в імпрезі запросив українську групу директор Торговельного Центру Ед Воллес завдяки клопотанням заступниці голови Централі СУА Лесі Різник і завдяки заходам 64-го Відділу, який взяв на себе відповідальність і труд зорганізувати український показ.

Оба покази відбулися за головування в 64-му Відділі Марії Даниш, мистецьке керівництво спочивало в руках Слави Геруляк, а виставовий комітет очолила Марія Савчак. М. Даниш доклала всіх зусиль, щоб покази були успішні.

Як у 1973-му році увагу відвідувачів притягали гуцульські колядники із звіркою, так у 1974-му році загальне зацікавлення викликав вертеп. Автентичний вигляд двоплощинного вертепу, концепцію якого виплекали й зреалізували в XVII столітті спудеї й бурсаки Києво - Могилянської Академії і який виріс з українських народних традицій і згодом поширився по всій Україні, знайшов свою мистецьку репліку в різдвяному показі в 1974 р.

Згідно вертепної традиції, на горішньому поверсі була зображена релігійна сцена народження Спасителя, на долішньому виступали типові персонажі українського фольклору з центральною постаттю козака Мамая, що брали участь у виконуванні веселих маріонеткових сценок для розваги глядачів.

Поєднання релігійного й побутово - фольклорного елементів, збереження впорядниками вертепу мистецької міри, смаку і простоти, національний кольорит, що проявився в персонажах-маріонетках, їх одягах, вишивках, акцесоріях, зробили вертеп єдиним показом на виставці, що повністю відповідав інтенціям і темі тієї міжнародної різдвяної імпрези. Ця своєрідність вертепу, зокрема прецизія мініятюрних вишивок (навіть чортяки й символи гріховних підшептів — вужі були пристроєні вишивками) притягала увагу інщонаціональних відвідувачів.

Зрозуміти вертеп допомогли глядачам друковані короткі, але вичерпні пояснення в джерельному опрацюванні Люби Волинець.

Вертеп проєктувала С. Геруляк, яка теж виконала керамічні обличчя персонажів, корпуси ляльок пошила Бронислава Ковалів, дорадником костюмів була Оксана Вікул, сорочки ручно пошила Наталя Валько, одяги царів виконала Люба Артимишин, вишивальницями були: Зіна Захарченко (плахти), Марія Ржепецька і Оксана Щур (сорочки). Дерев'яну структуру семистопового вертепу спорудив будівельний майстер Юрій Костів.

Так само успіхом втішалася програма „Українського Дня", що відбувся на долішній плятформі Торговельного Центру 17-го грудня 1974 р. У програмі були: інструментально - вокальний виступ групи бандуристів о. Сергія Кендзерявого-Пастухова і танцюристів Роми Прийми і Дарії Гензи.

Крім принагідних глядачів, працівники довколишніх фірм групово відвідали українську програму, а деякі просили, щоб вона була виконана двічі, бо не всі мають обідову перерву в той самий час.

Більшість показів інших національних груп або взагалі не мали різдвяного характеру (совєтська, індійська, японська й англійська), або головний натиск клали на комерційно - реклямовий і туристично - розваговий аспекти, акцентуючи не так Різдво, як ужиткову сторінку різдвяного сезону, використовуючи цю різдвяну імпрезу, як плятформу для купецької реклями.

Поруч українського „Вертепу" нарівні стояв шведський показ (різдвяний стіл з дерев'яними кустарними виробами і зображення різдвяних святкувань у репродукціях картин мистців і друкованого мистецького слова), данський, що знайомив публіку з кухонним посудом і приладдям до готування різдвяних страв і печива, італійський, що одномірно поєднав релігійний елемент з побутово - комерційним, але перетягнув естетичну міру, вміщаючи релігійні сцени навіть на коробках з солодощами й на плесканках сиру, німецький, що підкреслював ялинку, виходячи з заложення, що різдвяне деревце — це витвір німецької різдвяної традиції, що поширилася по всьому світі. Філіппінський показ відповідав естетичним вимогам і смакам публіки латинського походження своїми перекольорованими паперово - бібулковими різдвяними декораціями.

Згадка про українське Різдво з світлиною деталю горішньої частини вертепу появилася в репортажі Вренди Вуде про „Різдво навколо світу" у нюйоркському „Дейлі Ньюз" з 25-го грудня 1974 р.

Оба дотеперішні українські різдвяні покази „Колядники" і „Вертеп", це два кільця з ланцюгу наших традиційних святкувань приходу Спасителя. У 1975 році напевно буде додане нове кільце. Коли цих кілець назбирається більше, можна буде показати повний ланцюг українських різдвяних святкувань у цілій їх різноманітності, величі й красі.

Марія Барагура
пресова референтка 64-го Відділу СУА

В автомобілевому випадку згинула студентка Соня Гураль

Ньюарк, Н.Дж. — У суботу, 18 січня, в автомобільному випадку згинула 19-літня Соня Гураль, студентка Монтклерського стейтового коледжу. Залишила горем прибитих родичів Галину і Луку, сестру та двох братів. Панахида була відправлена в понеділок, 20-го січня, о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінгтоні, Н.Дж. Похорон відбудеться у вівторок, 21-го січня, о год. 9:30 рано з церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку на український православний цвинтар в Банд Бруку Н.Дж.

ПОМЕРЛА ОЛІМПІЯДА ПОДУБИНСЬКА

Маямі, Флорида. — У неділю, 19-го січня, тут на 63-році життя померла проф. Олімпіяда Подубинська, дружина Василя Подубинського, фінансового секретаря 368-го Відділу УНСоюзу. Покійна була педагогом і суспільно - громадською діячкою в Києві та на еміграції. Подробиці щодо похоронних відправ, які відбудуться в Маямі і на українському православному цвинтарі в Бавнд Вруку, Н. Дж., будуть подані окремо.

Европейські комуністичні партії підписали спільну протиамериканську декляраццю

Париж. — В зв'язку з інтерв'ю державного секретаря ЗСА Кіссінджера, в якому він висловився про вживання військової сили на Близькому Сході у випадку конечного рятунку західнього світу та у зв'язку з піддержкою цієї позиції президентом Фордом, европейські комуністичні партії — Австрії, Бельгії, Британії, Кипру, Данії, Фінляндії, Франції, Греції, Ірляндії, Італії, Люксембургу, Норвегії, Португалії, Сан Маріно, Еспанії, Швеції, Швайцарії, Туреччини, Західнього Берліну і Західної Німеччини — підписали спільну протиамериканську деклярацію, закликаючи европейські країни бльокувати „пляновані американцями військові заходи на Близькому Сході". В зверненні, видрукованому у часописах згаданих комуністичних партій, закликається европейців зробити все можливе, щоб Европа „не стала власністю американської імперії". Одинока комуністична партія Голляндії не підписала деклярації виясеюючи, що керівництво партії не осягнуло ще порозуміння в цій справі.

Політичні обсерватори стверджують, що від часу Брюсельської конференції комуністичних партій, яка відбулася на початку 1974 року, керівництва цих партій дуже часто виступають спільно з подібними деклараціями і заявами, а в міжчасі зуміли навіть відбути конференцію в Римі, на якій розглядали справу браку харчів у відсталих країнах, економічну ситуацію в Европі та інші справи. Перед у цьому комуністичному русі европейських комуністів ведуть французькі й італійські комуністи.

Демократичні сенатори проголосували зміни в правилах

Вашингтон. — Демократичні члени Сенату проголосували в п'ятницю, 17 січня, що в майбутньому голови сенатських комісій будуть обрані шляхом таємного голосування Демократичним кокусом цієї Палати Конгресу, а не автоматично призначені на ці пости згідно з дотеперішньою „системою старшинства". Як відомо, досі головами комісій ставали автоматично ті члени партії, котра мала більшість в Сенаті, які найдовше служили в цій Палаті Конгресу. І хоча в п'ятницю, 17 січня, на голів комісій були таки обрані сенатори із найдовшою службою, то новопроголосоване правило означає, що ці голови відтепер відповідатимуть перед Демократичним кокусом за свою діяльність і діяльність їхніх комісій, а не будуть гарантовані їхні пости тільки на підставі часу їхньої служби.

В Палаті Репрезентантів демократичні конгресмени вже раніше проголосували зміни в системі призначення голів і членів до всіх комісій, відбираючи цю функцію від Комісії шляхів і заходів, а передаючи її партійному проводові в цій Палаті, точніше, Комісії керування і плянування. Номінації Комісії керування і плянування мусять бути затверджені Демократичним кокусом Палати Репрезентантів. Новий спосіб призначення голів і демократичних членів до всіх комісій Палати Репрезентантів також дуже послаблює дотеперішню „систему старшинства". Це доказано минулого тижня, коли Комісія керування і плянування призначила на пости голів кількох комісій не дотеперішних голів, а молодших конгресменів. І хоча Демократичний кокус опісля відкинув деякі номінації Комісії, то був підкреслений факт, що „система старшинства" вже більше не є всесильна.

Президент Форд вияснятиме народові свою економічну програму

Вашингтон. — Пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен повідомив, що починаючи з кінцем цього місяця, президент Форд відбуде кілька подорожей до різних міст ЗСА, щоб пояснити подробиці його економічної програми та здобути підтримку для неї. Досі ще не подано котрі міста Президент плянує відвідати. Але він вже тепер почав свої старання переконати населення Америки і законодавців, щоб схвалили його програму. У п'ятницю, 17 січня, Президент відбув нараду із урядовцями Американської Автомобілевої Асоціяції, під час якої не тільки обговорено деякі можливі способи заощадження бензини водіями автомобілів, але також заторкнено ті частини економічної програми Білого Дому, які стосуються розв'язки енергетичної проблеми в загальному. У суботу, 18 січня, Президент відбув 30-хвилинну зустріч із представниками Комісії Громадської Дії для боротьби з інфляцією, під час якої запевнив лідерів цієї приватної організації, що Уряд далі провадитиме боротьбу проти інфляції, хоча головну увагу звертатиме на поборення економічної рецесії. Того самого дня Президент промовляв на обіді лідерів робітничого руху і заявив, що економічні проблеми країни надто серйозні, щоб законодавці і Білий Дім витрачували час на суперечки щодо подробиць його економічної програми. На цьому обіді, у присутності Джорджа Міні, президента Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій, президент Форд закликав робітничі спілки і Конгрес „погодитися на компроміси" та обіцяв, що Білий Дім готовий співпрацювати з усіма секторами суспільства для розв'язки економічних і енергетичних проблем країни.

ПОДЯКА

Повідомляємо з невимовно болючим жалем, що у суботу, 16-го листопада 1974-го року, з волі Божої відійшов від нас на Вічний Спочинок, на 78-му році трудолюбивого життя, і в 53-му році Священицької праці

бл. п.

ПРОТОПРЕСВІТЕР УПАЦЕРКВИ

о. ЛЕОНТІЙ ФОРОСТІВСЬКИЙ

залишивши у великому смутку пані-матку Марію і дві дочки: Ніну і Наталку з мужами та шестеро внуків.

Священичий чин похорону відбувся 20-го листопада 1974 року у Церкві св. Тройці в Клівленді, що його очолив Високопреосвященний Митрополит Білоруської Православної Автокефальної Церкви Владика Андрей в сослуженні Отців:

Настоятеля Св.-Троїцької Церкви о. Ф. Коваленко, о. С. Ганкевич з Парми, Огайо, о. В. Олійник з Понґстави, Огайо і о. Л. Опока з Лорейн, Огайо.

Опісля чисельно велика громада в останнє попрощала Покійного на цвинтарі Рівер-Сайд в Клівленді, Огайо.

Цією дорогою складаємо нашу щиро-сердечну подяку Всечеснішим Отцям, Церковному Урядові Св.-Троїцької Парафії, Сестрицтву і їхньому Церковному Хорові під управою диригента Євгена Богуславського, пані голові хору Мірдзі Завируха і панові Михайлові Завируха за зворушливо прощальні слова в останнє над могилою Покійного.

Щиро дякуємо Друзям, Приятелям і Знайомим, що були присутні на похоронних відправах та віддали останню прислугу Покійному.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
дочка — НІНА ЯРЕМА з мужем ЯРОСЛАВОМ
дочка — НАТАЛІЯ ПОНОМАРЕНКО з мужем ВІКТОРОМ
внук — РОМАН ЯРЕМА
внуки — ЮРІЙ, АНАТОЛІЙ, ЛЕОНТІЙ, ДЖЕНІ і ВІКТОР ПОНОМАРЕНКИ

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

св. п.

Мґр МИХАЙЛА ДУЖОГО

буде відслужена

СВЯТА ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА

дня 26-го січня 1975 року

о год. 8-ій ранку

у церкві св. Михаїла

в ДІРБОРН, Міш.

Дружина — ТЕОФІЛЯ
Дочка — ТАМАРА КУРОПАСЬ з чоловіком РОМАНОМ і дітьми МАРТУСЕЮ і РОМКОМ

Ділимося сумною вісткою, що дня 9-го січня 1975 р. згинув трагічною смертю в летунській катастрофі над містом Whittier, Calif., під час службової поїздки, на 40-му році життя наш Найдорожчий

МУЖ, СИН, БРАТ, ШВАГЕР, БРАТАНОК і ВУЙКО

бл. п.

ІНЖ. РОМАН КОЛОДНИЦЬКИЙ

дослідчий інженер фірми Control Data Corp., Minneapolis, Minn., член Товариства Українських Інженерів Америки, Спілки Професійних Інженерів Стейту Міннесоти, ООЧСУ, ТУСМ, Українського Народнього Дому і Укр. Кредитової Кооперативи в Міннеаполіс, Української Народньої Помочі Відділу Міннеаполіс, Відділу 385-го Українського Народного Союзу і інших організацій.

ПОХОРОН відбувся 15-го січня 1975 р. о год. 9:30 ранку з похоронного заведення Kapala-Glodek Funeral Service в Міннеаполіс, Мінн. Після відправлення Св. Літургії і Панахиди в Укр. Кат. Церкві св. Константина, Тлінні Останки Покійного були перевезені на місце Вічного Спочинку на цвинтарі St. Mary's Cemetery в Міннеаполіс, Мінн.

Горем прибиті:

дружина — ТАМАРА з дому ШТОВХАНЬ
мати — ІРИНА
брат — ІВАН
сестра — АННА КРАМАРЧУК з мужем ВАСИЛЕМ і синами ОРЕСТОМ і РОМАНОМ
сестра — ЮЛІЯ АНАСТАЗІЄВСЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ і дітьми ВОЛОДИМИРОМ мол. і НАТАЛКОЮ
сестра — МАРІЯ МИХАЙЛЮК з мужем МИХАЙЛОМ і Родиною, в Україні
стрийко — ОСИП КОЛОДНИЦЬКИЙ з дружиною НІЛОЮ
вуйко — МИХАЙЛО ЗАЛУЦЬКИЙ з дружиною КОРНЕЛЕЮ і Родиною, в Гаммонд, Індіяна
Ближча і дальша Родина в Україні, ЗСА і Канаді

Пам'яті д-ра П. Кулиняка

Ніщо не віщувало про його близьку смерть — 7-9 грудня д-р Петро Кулиняк гостював у своїх близьких друзів — Ціханських. Мав добрий гумор, говорив про свої пляни на наступний рік. Ніч на 10-грудня пройшла нормально. Встав у доброму настрою. Вирішив відвідати своїх близьких у Честері, Па. Поснідав, зібрався і пішов. По дорозі йому раптом стало погано. За мить — втратив свідомість. Випадкові люди покликали швидко допомогу. Амбулянс відвіз його до СС-МС Медікал Сентер. Але все було вже зайве.

Це сталося 10-го грудня 1974 року в Філядельфії, на 76-му році його життя. У суботу 14-го грудня 1974 року, невеличкий гурт рідних, друзів та знайомих відпровадили тіло бл. п. д-ра Петра Кулиняка, після відправи у церкві Царя Христа у Філядельфії, для вічного спочинку на цвинтар у Факс Чейсі.

Покійний за освітою ветеринарний лікар був людиною скромною, але культурною, начитаною й добре обізнаною з українською та світовою історією, політикою і культураю. Народився він 26-го червня 1899 року в селі Якубова Воля, Дрогобицького повіту, в селянській родині. Заможність батьків, як на Підкарпатські умови, була середня. Народну школу закінчив у рідному селі. Гімназію — у Дрогобичі. З гімназійної лавки, ще юнаком, пішов до Української Галицької Армії і пройшов з нею всю її героїчну епопею. Після поразки визвольних змагань виїхав до Чехо-Словаччини, поступив до Ветеринарного інституту в Берні, який і закінчив з дипломом ветеринарного лікаря. Вернувшись до Галичини, після деяких пошуків праці, влаштувався як ветеринарний лікар при районовій молочарні, спочатку в Калуші, а згодом — у Мединичах, коло Дрогобича. Обов'язком його було обслуговувати т. зв. Допомоговий фонд при молочарнях.

На цій посаді д-р Петро Кулиняк працював до приходу в Галичину совєтської влади у вересні 1939 року. Тоді він перейшов на працю до Ветеринарного управління Облздороввідділу в Дрогобичі, а згодом — до ветеринарної лікарні в Бориславі, а частково — як ветеринарний лікар округи на західню частину повіту. У Німеччині працював у різні як ветеринарний фельдшер, аж до приходу американської армії.

Як і багато з нас, по капітуляції Німеччини, перебував у ДіПі таборах у Карлсфельді і Берхстенгадені. Звідти, 1949 року, прибув до Америки. Тут оселився в Честері (Пенсильвенія). Два роки працював на фабриці. Коли ж вивчив мову, то дістав працю при федеральному уряді, як ветеринарний лікар для контролі м'яса домашніх птиць, а пізніше — домашніх тварин.

Про своє рідне село Покійний згадував у одному листі до мене так:

„Я можу пишатися своїм селом, бо з нього вийшли ось такі люди, що брали визначну участь у визвольних змаганнях: інж. Андрій Мельник, УСС, полковник київських Січових Стрільців, голова ОУН; журналіст Михайло Матчак, УСС, сотник київських СС, був послом до польського Сойму від Соціялістично-радикальної партії, сибірський в'язень, де помер; студент філософії і надійний музика Яким Грех, УСС, загинув у сталінській м'ясорубці; д-р Іван Блажкевич, адвокат, посол до польського Сойму від Українського Національно - Демократичного Об'єднання (УНДО), також сибірський в'язень".

Не випадково Покійний д-р Петро Кулиняк згадував своє село і тих видатних людей, що вийшли з нього. Бо Якубова Воля, як бачимо, було тим щедрим і видайним джерелом, яке дало українському визвольному рухові стільки видатних заслужених людей. З цього джерела черпав громадську свідомість з юнацьких років і Петро Кулиняк. У тому ж підсонні формувалась його людяна особистість. Вихований, як сам казав, на ідеях Шевченка, Драгоманова і Франка він був послідовним українським патріотом і державником. З юнацьких років, ідучи в русі Франкової партії, як колись називали Українську соціялістично-радикальну партію, він був ворогом усякої брехні, крутійства, нечесности. Ідея служіння народові, ідея правди і „чистих рук" у політиці й науці, — була моральним законом його життя. Він уважно стежив за політичним і культурним життям на еміграції і на все мав свій ясний погляд. Але активно проявляв себе в якійсь вужчій і ближчій йому духово справі. Так, в останнє десятиріччя, він прийшов до переконання, що українську визвольну державницьку ідею, в наших умовах, з найбільшими наслідками і впливами серед Західнього світу можна нести і пропагувати тільки через справжню, глибоку українську науку, літературу, мистецтво. І він був з тих людей, які добре розуміли, що наша наука і література не виконають цієї своєї місії, якщо широкий загал нашої спільноти не підтримає їх активно морально й матеріяльно. Тому його часто можна було зустріти в списках щедрих жертводавців на наукові й культурні цілі.

Він був великим ентузіястом ідеї видання англійською мовою Історії України-Руси М. Грушевського й готовий був до найбільшаї пожертви на цю мету. Коли Українська Вільна Академія Наук заініціювала видання поеми Івана Франка „Мойсей" з цінними мистецькими, ніколи ще не публікованими, ініціялами і заставками славної Олени Кульчицької, він перший прийшов із солідною пожертвою (500 дол.), що великою мірою уможливило це видання. Поява цієї поеми в люксусовому виданні, з прегарними заставками Олени Кульчицької і з вдумливим коментарем проф. Юрія Шевельова, була великим святом для д-ра П. Кулиняка. „Я тішуся дуже цією книгою, — писав він, — таких видань нам треба якнайбільше". Одушевлювали його ідея Гарвардського центру українознавчих студій і в цю справу він вклав свою частку. Він був постійним читачем і активним прихильником Об'єднання Українських Письменників „Слово". Вже недавно, за кілька днів до смерти, довідавшись, що ця письменницька організація, яка об'єднує українських еміграційних письменників з усіх країн вільного Західнього світу, готуючись до свого 5-го з'їзду, перебуває в скрутному фінансовому стані, він негайно заповів пожертву в сумі 1000 дол. у фонд ОУП „Слово". Це зрозуміння, ця шляхетна його допомога письменникам, буде з вдячністю назавжди зафіксована в історії української еміґраційної літератури.

Ідею збереження і публікації недрукованої спадщини діячів нашої науки й літератури д-р П. Кулиняк вважав першорядним завданням нашої спільноти поза межами рідного краю. У зв'язку з цим варто пригадати деякі факти. Влітку 1968 року, відомий словацький учений-україніст, науковий співробітник Інституту світової літератури Словацької академії наук, д-р Михайло Мольнар, опублікував був „Відкритий лист" до мене, як голови Винниченківської комісії УВАН. У тому листі, сповненому великих турбот ученого, було ряд тривожних питань: якою буде доля рукописної спадщини В. Винниченка? Як її зберегти? Як опублікувати? Моя докладна відповідь йому (див. „Сучасність", вересень, 1968), з одного боку, показала, яку суспільно-культурну вартість має архів, а з другого, — в якому безвиглядному стані перебуває Винниченківська комісія УВАН, що опікується цим архівом.

На цей наш діялог Покійний д-р П. Кулиняк негайно зареаґував ділом. У фонд збереження і публікації Винниченківської комісії УВАН він надіслав пожертву 500 дол. Це була перша солідна цеглина в розбудову фонду Винниченка, а д-р Петро Кулиняк став першим його основником і меценатом.

Він почав постійно цікавитися працею комісії, її плянами й можливостями. Майже в кожному листі, поза загальними політичними, побутовими і культурними справами, якими д-р П. Кулиняк постійно і частенько ділився зі мною, він обов'язково, і в першу чергу, цікавився долею архівної Винниченкової спадщини.

В одному листі він поділився зі мною прецікавими спогадами, як у Дрогобицькій українській приватній гімназії учитель української літератури не радив гімназистам читати Винниченка, і яка з цієї поради вийшла весела комедія.

Покійний близько брав до серця все, що стосувалося праці над спадщиною і самої спадщини В. Винниченка. На цьому місці до речі буде засвідчити, що це своє постійне зацікавлення працею комісії і долею рукописної спадщини Винниченка д-р П. Кулиняк щорічно підпирав своєю щедрою пожертвою, яка надень його несподіваної смерти в загальній сумі становила 3.500 дол. Якщо взяти до уваги, що д-р Петро Кулиняк ще від 1965 року жив на пенсії, то ця його жертвенність заслуговує на подив, подяку і пошану.

Таким був і таким відійшов від нас у вічність цей скромний і чесний український патріот і віддано-жертвенний громадянин нашої спільноти поза межами рідного краю. В його особі багато наших наукових і культурних установ утратили прикладного громадянина, щирого прихильника і жертводавця. Своєю діяльністю, поставою і зрозумінням потреб нашої науки й культури д-р Петро Кулиняк заслужив собі не тільки належну пошану, але й довготривалий пам'ятник. В літописі української науки й культури в діяспорі його ім'я буде висічене золотими літерами серед кращих і заслужених.

Григорій Костюк

Пам'яті мґра Ярослава Пиндуса

Людину, що відійшла у Вічність, можна пом'янути в різний спосіб. Можна, напр., вирвати з контексту її життя кілька її найцінніших прикмет, або кілька окремих епізодів, що найвиразніше закарбувались у пам'яті. Та мені здається, що справжню вартість такої людини, як покійний мґр. Ярослав Пиндус, можна оцінити тільки на тлі її найближчого довкілля та на фоні тих складних суспільно-політичних відносин, що серед них довелось Покійному провести дитячі, юнацькі та зрілі роки його життя.

Покійний Ярослав Пиндус походив із Станиславова, де його батько, що мав чисельну рідню, був податковим урядовцем. Був батько Ярослав одним із тих небагатьох українців тодішнього старшого покоління, що збереглись на державній праці. Тим людям присвячувала польська шовіністична влада свою особливу увагу. Їм не тільки не вільно було займатись українським громадським життям, від них очікували польські загарбники багато більше: ступневої польонізації їхніх дітей.

Батьки Славка Пиндуса дуже розчарували польську державну владу. Хоча свого українського серця не робили вони предметом публічної реклями, не тільки виховали всіх дітей своїх в українському патріотичному дусі, але здобулись на справжній подвиг, якщо брати до уваги тодішні життьові обставини, вможливили деяким із тих дітей вищу освіту.

Після успішного покінчення станиславівської української гімназії, Ярослав Пиндус вписався на Правничий Факультет Львівського університету та, по чотирьох роках студій, здобув на ньому диплом магістра прав. Тільки завдяки добрим зв'язкам і усміхові щасливої долі вдалось Славкові знайти можливість почати судову практику на терені „корінної" Польщі.

Між тими чеснотами, що їх Ярослав Пиндус виніс із батьківського дому, поруч пошани до чесного та порядного життя, був той глибокий, справді Франківський, тип патріотизму, що засвоїв він собі його всіми фібрами своєї ніжної душі. Той патріотизм зводивсь до переконання, що великі діла творяться не тільки одноразовим могутнім поривом, але теж тихою, послідовною, щоденною працею. І той саме безреклямний патріотизм став і залишився одною із основних прикмет Славка Пиндуса впродовж усього його життя.

Друга його велика й — на жаль — у нас доволі рідка прикмета — це толерантність у відношенні до українських патріотів різних політичних поглядів. Не зважаючи на такі чи інші власні симпатії до осіб і груп, Славко шанував заслужених діячів різних середовищ. Зате до живого боліли його давні й нові прояви національного відступництва та сервілізму.

Інші характеристичні риси Славка, що приєднували йому пошану та прихильність довкілля, були: погідна вдача, вроджена скромність, солідність у виконуванні обов'язків, витончена товариська культура, делікатність вислову та естетична зовнішність.

Уже в ранньому віці став Ярослав Пиндус творчим членом станиславівської української громади. Від місцевої Філії Т-ва „Просвіта" їздив він із освідомними доповідями по довколишніх селах улюбленої станиславівщини. Був активний у „Студентській Громаді", та в таємнім Товаристві Допомоги Українським Політичним В'язням. У часі університетських студій у Львові був членом студентського товариства „Правнича Громада".

У З'єднаних Стейтах Америки належав Славко до цілої низки українських установ і товариств. Був членом УН Союзу, Т-ва Українських Правників у Америці, Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України й Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви. Був членом Контрольної Комісії Відділ Т-ва „Самопоміч" у Ньюарку та членом Кредитового Комітету Кредитової Кооперативи „Самопоміч" у тому ж місті. З почуття туги за своєю вужчою Батьківщиною, активно підтримував працю Комітету Станиславівщини.

Окреме місце в зацікавленнях і в праці Славка Пиндуса займало його відношення до спорту, зокрема до українського спорту. Довгі роки був активним змагуном у дружині копаного м'яча доволі відомого станиславівського спортового товариства „Пролом". У тому ж клюбі, при вулиці Липовій, поблизу його родинного дому (при вул. Ісаковича) залюбки вправляв пінґ-понґ.

У пізніших роках Славко перестав бути змагуном, але назавжди залишився організатором і ентузіястом українського спорту. Був одним із тих, що — із щирої душі — раділи всіми перемогами українських спортових дружин, а боліли їхніми труднощами та невдачами.

Це своє відношення до українського тіловиховання переніс Славко зі собою на терен Німеччини, куди довелось йому переселитись під кінець Другої світової війни, а згодом до Америки. Тут у ЗСА, переселившись у Ньюарку, негайно включився в організаційну працю „Чорноморської Січі". І став невідлучним другом, дорадником і організатором наших змагунів і постійним відвідувачем змагань і інших імпрез „Чорноморської Січі".

Тільки самі змагуни або організатори та справжні ентузіясти українського спорту можуть повністю доцінити вартість тієї горстки людей доброї волі, що своєю технічною, моральною й матеріяльною допомогою вможливлюють українським спортовим дружинам здобувати перемоги й успішно боротись із труднощами.

В першому ряді тих найвірніших ентузіястів українського спорту — до останнього свого віддиху — стояв сл. пам'яти мґр Ярослав Пиндус.

Остап Олесницький

„САББАТИКАЛЬНІ" ДОПОВІДІ ПРОФ. ЯР. РУДНИЦЬКОГО

Ню Йорк (ОУПС). — В рямках річної конвенції Американської Назвознавчої Асоціяції в Ню Йорк Гілтоні проф. Яр. Рудницький із Вінніпеґу виголосив доповідь в англійській мові на тему назви одного з Гавайських островів — „Лисянски Айленд" — Острів Юрія Лисянського, українця, що в 1805 р. відкрив цей острів і дав його перший опис та карту в своїй книжці „Подорож навколо світу в 1803-1806". „Лисянски Айленд" — одна з небагатьох українських назв на Тихому океані. — Перебуваючи на науковому відрядженні в Індії, проф. Яр. Рудницький виголосив доповідь про методи навчання модерних мов на зібранні факультету мов Бомбейського університету в Індії 20-го грудня 1974 р.

УВАГА! ДЕТРОЙТ, МІШ. УВАГА!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ДЕТРОЙТІ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться у неділю, 26-го січня 1975 року, о год. 2.30 по полудні у залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при вул. Мартін ч. 4655, із слідуючим порядком нарад:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильности Зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
5. Звіти Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами.
7. Абсолюторія уступаючій Управі.
8. Вибір нової Управи.
9. Пляни праці, внески і запити, різне.
10. Закриття нарад.

У Зборах зобов'язані взяти участь члени Управи Округжного Комітету, Управи, а зокрема Секретарі Відділів приналежних до Округи, а саме: 20, 71, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 504 і 506.

Кромі Головного Контролера УНС — Івана Вацука, у Зборах візьме участь також Головний Радний Євген Репета.

Якщо на означену годину не явиться вимагане правильником число делегатів Відділів, наради почнуться о годину пізніше, без огляду на кількість приявних.

Іван Вацук, голова — Василь Папіж, прес. реф.

7240, ТАРЗАН. ПЕТРО КРИСП НАМОВЛЯЄ ТАРЗАНА

Я чув багато різних розповідей про твоє фантастичне життя, Тарзане... Дивуюся, як ти це все пережив!

Моє життя справді було фантастичне!.. Колись мушу сісти на потрібний період часу і описати його в книжці... Виглядає, що так і треба буде зробити.

Попробуй вправлятися на нас! Чи можемо попросити тебе розказати нам трошки про твоє минуле?

По вечері посідаємо біля ватрана, а ти тоді розкажеш нам свою „казку"...

Моя розповідь може спричинити кошмарні сни, Петре! Вона цілком не буде казкою!